

IRDO

MOZAIK

Prve slovenske družbeno odgovorne novice, št. 9/ VIII

December 2015

IDentiks kartični sistemi d.o.o.

Nagrajenec Horus 2015 v kategoriji mikro podjetij

Str. 5

NOVO Nordisk d.o.o.

Nagrajenec Horus 2015 v kategoriji srednjih podjetij

Str. 7

Bolnišnica Sežana

Nagrajenka Horus 2015 v kategoriji zavodov

Str. 8

Prejemniki Horus priznanja

Prispevki prejemnikov priznanja Horus 2015

Str. 12

IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti je bil ustanovljen leta 2004 z namenom raziskovati in pospeševati razvoj družbene odgovornosti v Sloveniji in v svetu.

Prizadeva si povezati vse ključne akterje na področju razvoja družbene odgovornosti (podjetja, vlada, civilna družba...) ter izvajati skupne aktivnosti in kampanje za osveščeno širše družbo o potrebnosti in pomenu družbene odgovornosti v Sloveniji.

S svojim delovanjem inštitut IRDO prispeva k prenosu in prilagajanju tujega znanja ter konceptov slovenskim razmeram in potrebam, hkrati pa omogoča izmenjavo slovenskega znanja in izkušenj s tujimi strokovnjaki, podjetji in organizacijami.

Povabite v naše članstvo tudi druge, ki bi želeli biti seznanjeni z informacijami o družbeni odgovornosti in prispevati k razvoju le-te.

Izdajatelj:

IRDO
Inštitut za razvoj družbene odgovornosti
Preradovičeva ulica 26
2000 Maribor, Slovenija
info@irdo.si // www.irdo.si

Telefon: + 386 (0)31 344 883

Faks: + 386 (0)2 429 7104

Spletna mesta: www.irdo.si,
www.horus.si, www.mladinski-delavec.si,
www.chance4change.eu

Uredništvo

Glavna urednica: Darija Cvetko

Sodelavci: Barbara Bradač, Monika Rajšp

Odgovorna urednika: Anita Hrast,
ddr. Matjaž Mulej

Kontakt: novice@irdo.si

Naklada: elektronska oblika novic, poslano na najmanj 200 naslovov

Foto: IRDO in drugi avtorji

V kontekstu družbene odgovornosti (zmanjšanje stroškov, onesnaževanja okolja) so novice v elektronski obliki. Za vsebinsko prispevkov odgovarjajo avtorji. Mnenja avtorjev niso tudi nujno mnenja uredništva. Besedila niso lektorirana in so v slovenskem in angleškem jeziku.

Vse pravice pridržane. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim dovoljenjem uredništva.

Namenjeno članom Inštituta IRDO.

Vsebine

- 5** **Horus 2015 za mikro podjetje**
IDentiks kartični sistemi d.o.o.
- 7** **Horus 2015 za srednje podjetje**
NOVO Nordisk d.o.o.
- 8** **Horus 2015 za zavode**
Bolnišnica Sežana
- 12** **Življenje na robu revščine**
Piše: Anita Ogulin
- 15** **Trajnostna prihodnost Slovenk in Slovencev**
Piše: Timi Ečimović
- 18** **Begunci v Furlaniji Julijske krajine**
Piše: Mirjam Muzenič
- 21** **Pacientove pravice**
Piše: Borut Ambrožič
- 26** **Kakovostno bivanje**
GBC Slovenija je obiskal Inštitut za biologijo gradnje in trajnosti
- 28** **Inovativna - družbeno odgovorna - okolju prijazna**
Komunala Brežice d.o.o.
- 31** **DO v Sloveniji**
- 35** **DO v Evropi in po svetu**
- 36** **Dogodki in konference**
- 38** **Razpisi in priložnosti**

Življenje na robu revščine

str. 12

Anita Ogulin, predsednica Zveze prijateljev mladine Ljubljana Moste-Polje in prejemnica Horus priznanja 2015 piše o stiskah slovenskih družin, ki se znajdejo v revščini in pomanjkanju.

Trajnostna prihodnost Slovenk in Slovencev

str. 15

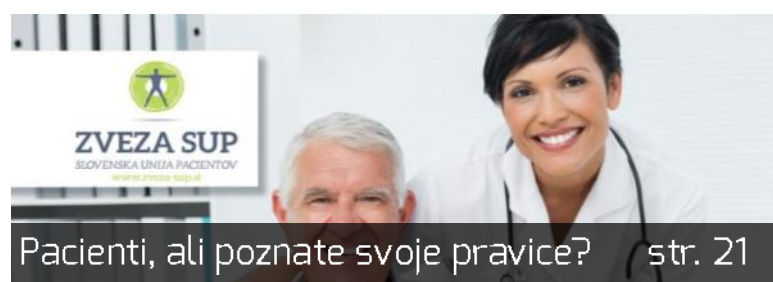
Prof. dr., dr. h.c. Timi Ečimović, prejemnik Horus priznanja 2015 za prizadevanja na področju družbene odgovornosti, v svojem prispevku govori o povezavi med izobraževanjem, podnebnimi spremembami in družbeno odgovornostjo.

Begunci v Furlaniji Julijski krajini

str. 18

Novinarka Mirjam Muzenič, prejemnica Horus priznanja 2015 za prispevek na področju družbene odgovornosti nam je predstavila zgodbo beguncev iz Afrike, ki kot sedanji begunci iz Sirije iščejo mir in boljše življenje.

Pacienti, ali poznate svoje pravice?

str. 21

Zveza SUP poudarja, da pravica ne sme biti le črka na papirju, da je informiran pacient zdrav pacient in s svojimi obveščevalnimi akcijami postavlja znanje pred neznanjem. In vi, poznate svoje pravice?

Inovativna in okolju prijazna

str. 28

Komunala Brežice d.o.o. je predstavila svoj program družbene odgovornosti. Ta je vpet v vsa področja poslovanja podjetja, od potrošnikov do zaposlenih in skupnosti.

Spoštovane članice in člani

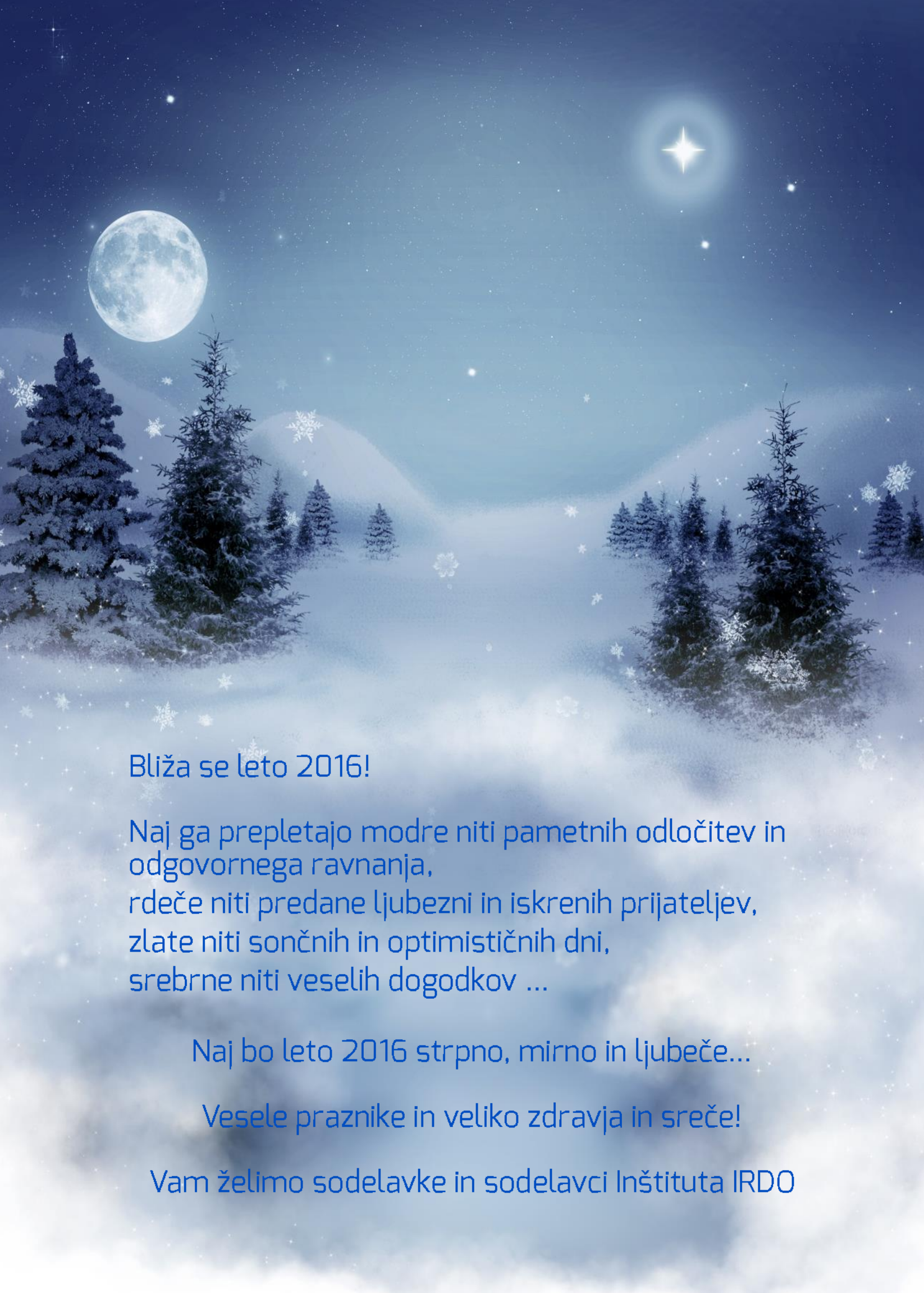
Konec leta in prehod v novo koledarsko leto, naj bi bil dogodek, prehod, prelom, staro zamenja novo,... itd. Vendar konec leta ni nov začetek, če sami nič ne naredimo. Ob prehodu v novo leto si vedno postavljamo nove cilje, polna usta imamo novoletnih zaobljub, ki pa znajo hitro zbledeti in to že v prvih dneh januarja. V novem letu ostanemo tam, kjer smo bili v starem. Samo zato, ker se zamenjajo datumi na koledarju se nič ne spremeni. V uredništvu si letos postavljamo majhne in dosegljive cilje. Spisek nekaterih zaobljub, ki morda koga navdihnijo: »Vzeli si bomo čas zase, tudi 10 minut dnevno bo dovolj. Namesto gledanja televizije zvečer bomo raje prebrali poglavje kakšne knjige. Po pretresljivem letu, ki se izteka, bomo domačim in ljubim osebam pogosto povedali, koliko nam pomenijo in kako hvaležni smo, da so del našega življenja. In predvsem bomo dovolili, da naša domišljija živi in ustvarja velike projekte.»

Preživite iskriive in ljubeče božično novoletne praznike. In predvsem ne pozabite, da za lepo darilo, ne potrebujete veliko denarja.

Nasmeh je edini, ki nič ne stane in ga lahko podarimo vsakomur in kadarkoli. (avtor neznan)

Veliko nasmehov vam želimo v letu 2016!

Uredništvo revije Mozaik

Bliža se leto 2016!

Naj ga prepletajo modre niti pametnih odločitev in
odgovornega ravnanja,
rdeče niti predane ljubezni in iskrenih prijateljev,
zlate niti sončnih in optimističnih dni,
srebrne niti veselih dogodkov ...

Naj bo leto 2016 strpno, mirno in ljubeče...

Vesele praznike in veliko zdravja in sreče!

Vam želimo sodelavke in sodelavci Inštituta IRDO

**Nagrajenec Horus 2015 v kategoriji mikro podjetij:
IDentiks kartični sistemi, d.o.o.**

Družbena odgovornost kot iskren odnos med poslovnimi partnerji

»IDentiks kartični sistemi d.o.o. je dobro organizirano podjetje, ki v svoje delo vpeljuje vrsto sistemov za uspešno obvladovanje družbene odgovornosti in je usmerjeno v nove, družbeno bolj odgovorne produkte. Razvidna je velika pripadnost celotnega vodstva in zaposlenih k izvajanju sprejete strategije družbene odgovornosti. V obsegu in kakovosti družbeno odgovornih aktivnosti presegajo to, kar pričakujemo od mikro podjetij in kar omejeni viri mikro podjetjem omogočajo,« pojasnjuje ocenjevalna komisija.

Pogovarjali smo se z Juretom Trillerjem, direktorjem podjetja IDentiks, kartični sistemi, d.o.o.
Pripravili: Barbara Bradač in Darija Cvetko, foto: IDentiks d.o.o.

Katere sisteme za uspešno obvladovanje družbene odgovornosti vpeljujete v podjetje?

Priznam da, tako strukturirano o družbeni odgovornosti nismo razmišljali dokler nismo začeli sodelovati na razpisu za nagrado Horus. S tem smo še podkrepili našo zavest, da je DO pomembno vpeljati na mnogih področjih – v odnosu do zaposlenih, kupcev in dobaviteljev, skupnosti, okolja ipd. Zato poskušamo na čim več področjih DO vpeljati v poslovno prakso in to nam z leti tudi vse bolj uspeva, kar dokazuje tudi lanskoletno priznanje finalist Horus in letošnja nagrada Horus v kategoriji mikro podjetij. DO se torej začne že pri posamezniku, kar so tudi zapisane vrednote podjetja.

Komisija je zapisala, da ste usmerjeni v nove, družbeno bolj odgovorne produkte. Katere produkte in kako so ti družbeno odgovorni?

Podjetje IDentiks je kot glavno dejavnost začelo z izdajo PVC kartic. Že čez nekaj let pa smo v ponudbo uvrstili tudi BIO razgradljive in lesene kartice. Na žalost zaradi recesije in višje cene v primerjavi s PVC karticami, te niso v Sloveniji nikoli zaživele, kljub kar močnejši marketinški kampanji. Nadaljevali smo z ovratnimi trakovi, ki so narejeni iz bambusovih in bombažnih vlaken,

namesto iz poliestra, kot to velja za običajne trakovke. Kmalu zatem smo razvili še lastno blagovno znamko IDEGifts. Mednje sodijo leseni USB ključki ali mobilne baterije, pisala, vrečke, idr.

Ste majhno družinsko podjetje. Ali se morda srečujete z izgorelostjo zaposlenih in kako to rešujete?

Z izgorelostjo se srečujemo, predvsem v prednovoletnem času, a nas naprej žene jasna vizija

in strategija podjetja. Morebitne konflikte sproti rešujemo z odprtim pogovorom, teambuildingi, občasnimi popoldanskimi druženji in ne nazadnje z nenehnim izobraževanjem vseh zaposlenih. Eden drugega podpiramo, si pomagamo in po potrebi nadomestimo. Smo mikro podjetje, ki je hkrati tudi proizvodno in razvojno podjetje, kar pomeni, da je bolniška ali dopust vsakega zaposlenega kar precejšen izziv. In ker se tega zavedamo, optimiziramo delovne procese, da ne bi trčili delovnega časa po nepotrebnem, kar nam posledično prinese več prihodkov in nam s tem omogoči zaposlitev novih ljudi. Pomemben pa je seveda tudi odmor, da si napolnimo baterije.

Ali je kriterij pri odločanju o izbiri poslovnih partnerjev tudi ta, da poslovni partner deluje družbeno odgovorno?

Vsekakor nam to veliko pomeni, ker na ta način lahko poslovnemu partnerju/dobavitelju bolj zaupamo, verjamemo v njegove (pol)izdelke in storitve in tudi pričakujemo, da bodo dobavljeni v dogovorjenem roku. Hkrati pa tudi mi vplivamo na svoje partnerje/kupce, s tem, ko jim za storitve in izdelke plačujemo v roku. Ker pa smo mikro podjetje, je res, da nas predvsem zaradi večjih in državnih podjetij, ki imajo minimalno plačilni rok 30 dni, omejuje denarni tok. V takšnih primerih se dogovorimo s partnerji za daljši rok plačila. Gre za iskren odnos, torej, seznanimo jih o kasnejšem plačilu in tudi utemeljimo zakaj. V ta namen smo podali skupaj z drugimi Horus nagrajenci in finalisti pobudo za ustanovitev Horus kluba, da bi med seboj utrdili poslovna partnerstva, si medsebojno pomagali tudi pri poslovanju ter se na podlagi dobrih praks učili drug od drugega.

Ali bi morda znali finančno ovrednotiti, kaj in koliko vam družbena odgovornost doprinese?

To je težko oceniti, ker je potrebno integrirati DO v vse poslovne procese, izdelke in storitve, kolikor je le mogoče. Torej DO zahteva celovit pristop ob zavedanju medsebojne odvisnosti nas vseh. Na začetku, da vpelješ vse DO vrednote skozi procese, izobraževanje, poslovnik kakovosti, itd., pomeni investicijo časa, kar pa pomeni vsaj oportuniteti strošek zaposlenih. Zaradi boljše organizacije in tudi prepoznavnosti na trgu se učinki že kažejo, vseeno pa trenutno težko podam oceno v konkretnem znesku. Vsekakor nam DO ravnanje poveča ugled, izboljša odnose s poslovnimi partnerji, zaposleni so bolj motivirani za delo, z ločevanjem odpadkov in zmanjšanjem prevozov zmanjšujemo svoj ogljični odtis, varčujemo z energijo ipd. Če bi vse to uspeli pretvoriti v številke, bi morda lahko rekli, da privarčujemo vsaj kakšnih 5% letnega proračuna podjetja.

Direktorica podjetja IDentiks d.o.o. Jasna Triller ob prevzemu nagrade Horus 2015 v kategoriji mikro podjetij.

Zaupanje se gradi s komunikacijo

Pogovarjali smo se s Primožem Pogelškom, Novo Nordisk d.o.o.

Pripravili: Barbara Bradač in Darija Cvetko

Kako udejanjate družbeno odgovornost v vašem podjetju? Katere sisteme za uspešno obvladovanje družbene odgovornosti vpeljujete v podjetje?

Posebnost NOVO Nordisk-a je dejstvo, da v center svojih poslovnih odločitev postavi pacienta. Skupna točka znotraj področij terapij v katerih delujemo je ta, da se ukvarjamo s kroničnimi boleznimi. To pomeni, da pacientom ne ponujamo storitve za danes ali jutri, temveč storitve za desetletja/prihodnost. S takimi časovnimi okvirji, so naše poslovne odločitve v ravnotežju med kratkoročnimi, srednjeročnimi in dolgoročnimi ter skladne z dolgoročnimi potrebami zdravljenja kroničnih bolezni. Podpiramo društvo bolnikov, smo generalni sponzor Zveze društev diabetikov, vlagamo sredstva v podporo bolnikom s sladkorno boleznijo, skrbimo za izobraženost bolnikov in zdravstvenih delavcev ter jim prav tako nudimo podporo. Z iniciativo »Spreminjamo sladkorno bolezen« ozaveščamo splošno javnost o problematiki sladkorne bolezni. Na primer, vsako leto organiziramo dogodek ob svetovnem dnevu sladkorne bolezni, kjer se zberejo različni deležniki.

Komisija je posebej pohvalila prizadevanja podjetja na področju človekovih pravic, odnosa do zaposlenih, odnosa do potrošnikov in poslovnih partnerjev. Kako skrbite za svoje zaposlene?

Vključeni smo v projekt Družini prijazno podjetje, aktivno skrbimo za zdravje zaposlenih s proceduro »Novo Health«, ki skrbi, da imajo naši zaposleni vedno dostop do svežega sadja v pisarni. Prav tako promoviramo različne športne aktivnosti in ne uporabe dvigal. Na letošnjem Ljubljanskem maratonu je barve NOVO Nordisk-a zastopal tekaški tim NOVO Nordisk Slovenija.

Ste tuje podjetje, kakšen posluh imajo za DO vaši lastniki?

Naša matična družba je leta 2012 razglašena za najbolj trajnostno družbo "Sustainability Performance at 2012 Social Innovation Awards". Kot danska podružnica imamo prav tako kot matična družba izdelana visoka načela DO. Skandinavske države so znane kot zelo družbeno odgovorne,

Primož Pogelšek, NOVO Nordisk., foto: Mediaspeed

tako da nam je bilo s tega vidika lažje to implementirati na lokalni ravni.

V zadnjem desetletju je veliko govora o farmacevtskih podjetjih in etiki. Kako vi skrbite za zaupanje svojih potrošnikov?

Da bi resnično razumeli svoje paciente, jih poslušamo, prav tako njihove negovalce, zdravstvene organizacije, poskušamo razumeti njihove vsakodnevne izzive, potrebe in želje ter jih vključujemo kot enakovredne partnerje pri razvoju inovativnih in trajnostnih rešitev za boljšo zdravstveno skrb.

Kaj s področja družbene odgovornosti ste uvedli v podjetju v Sloveniji, pa ste to »pripeljali« iz Danske? Kaj s področja DO pa pogrešate v Sloveniji?

Posebnost skupine NOVO Nordisk je Načelo treh stebrov (Triple Bottom Line), ki je vgrajeno v naše upravljalne strukture, vodstvena orodja ter načine ocenjevanja in nagrajevanja individualne uspešnosti. Z vidika DO smo v podjetju v Sloveniji začeli spremljati kazalce DO, ki jih objavimo v letnem poročilu družbe. Kazalci v poročilu so usklajeni z metodologijo skupine NOVO Nordisk in pokrivajo področja bolnikov, zaposlenih in področje zagotavljanja skladnosti. V Sloveniji pogrešamo večjo ozaveščenost med podjetji o vrednosti in priložnosti, ki nam jo ponuja DO.

Nagrajenec Horus 2015 v kategoriji zavodov: Bolnišnica Sežana

Več kot spoštovanje človekovih pravic

»Bolnišnica Sežana ima področje družbene odgovornosti urejeno celovito, na vseh področjih. Še posebej na področju varstva človekovih pravic, kjer so odličen primer sodelovanja pacientov in zunanje javnosti. Dobro ima izdelane etične kodekse, zbrane v dokumentu Mavrica. Odlično se vključuje v vrednostne verige ter s svojim delovanjem vpliva na razvoj družbene odgovornosti drugih deležnikov. Bolnišnica ima zastavljene jasne in merljive cilje po posameznih področjih družbene odgovornosti ter dokazuje, da je mogoče tudi zdravstvene storitve izvajati kakovostno, odgovorno do pacienta z upoštevanjem ekonomike in hkrati odgovorno do okolja in družbe,« pojasnjuje ocenjevalna komisija.

Pogovarjali smo se z mag. Silvano Šonc, direktorico Bolnišnice Sežana
Pripravili: Barbara Bradač in Darija Cvetko, foto: Bolnišnica Sežana

Komisija je izpostavila, da imate DO vpeljano še posebej na področju varstva človekovih pravic, kjer pravijo, da ste odličen primer sodelovanja pacientov in zunanje javnosti. Lahko poveste kaj več o tem?

Človekove pravice so na vseh ravneh vtakane v poslovno politiko in kulturo organizacije kot sestavni del družbene odgovornosti. Bolnišnica Sežana je v preteklosti oblikovala dokument, tako imenovano "MAVRICO", ki določa pravila gradnje organizacijske kulture, odgovornosti in obveznosti do dela, pravila vedenja in odnosa do pacientov, svojcev, sodelavcev in vseh drugih, ki prihajajo v zavod, način in zavezo za varovanje človekovih pravic, in postopek seznanitve z letimi za novo zaposlene, paciente in njihove svojce. V tem dokumentu so torej zbrani ključni povzetki prej navedenih dokumentov, s postopki za prepoznavanje, ukrepi za odpravo negativnih vplivov, torej pritožbeni mehanizmi v primeru kršenja pravic in informacija o možnih sankcijah. Vsi zaposleni v Bolnišnici Sežana so tudi seznanjeni in so prejeli Pravilnik o ravnanju in ukrepih za preprečevanje trpinčenja na delovnem mestu. Prav tako so bili vsi zaposleni, ki neposredno delajo s pacienti (zdravniki, negovalno osebje, fizioterapevti) vključeni v obvezno izobraževanje z naslovom: »Kako prepoznati in preprečiti izvajanje nasilja v zdravstvenih in socialnih institucijah«.

Kako družbeno odgovornost vaše bolnišnice občutijo pacienti in njihovi svojci?

V bolnišnici smo določili tekoče spremljanje uporabe in nadzor nad odzivi na klicni sistem in sproti poučujemo pacienta za uporabo le tega v primeru, da za to nastopi potreba. V bolnišnici smo vzpostavili tako organizacijsko kulturo, da postopki obravnave pacienta ne posegajo v njegove človekove pravice, osebno integriteto, da prepoznamo in preprečimo morebitno kršenje, kar smatramo kot pomemben del družbeno odgovornega ravnanja. Ker je pomembna pravica pacienta tudi stik s svojci, le-te spodbujamo. Tako svojci lahko ob svojem bolnem članu preživijo več časa. Obiski so omogočeni od 10. ure dopoldan in do večerje. Kot pomembno izboljšavo pri dajanju informacij o pacientovem zdravstvenem stanju, štejemo povečanje dostopnosti do zdravniških informacij za paciente in njihove svojce oziroma skrbnike, saj ima vsak zdravnik svoj telefon, kar mu omogoča, da lahko sam pokliče svojce in poda informacije o svojem pacientu in to takoj, ko mu čas to omogoči in ne samo v času dajanja informacij. Vzpostavili smo sistem evidenc klicev svojcev, ki želenega zdravnika niso uspeli dobiti na telefon oz. ob obisku. Uvedena so obdobja izobraževanja, natančno informiranje svojcev o pomenu razkuževanja rok za zdravje bolnega člana, njih samih in bolnišnico kot celoto. V specialističnih ambulantah je

vzpostavljen sistem izobraževanja, sestra izvaja zdravstveno vzgojo za paciente. Bolnišnica je bila v letu 2014 vključena v nacionalno anketo o izkušnjah odraslih pacientov v akutni bolnišnici in rezultati so pokazali, da je dosegla med sodelujočimi 6. mesto po zadovoljstvu pacientov oz. 3. mesto med javnimi zavodi. Kot družbeno odgovorno ravnanje štejemo tudi izboljšanje bivalnih pogojev za paciente, saj je bila bolnišnica tudi z velikim finančnim vložkom v celoti prenovljena in tako je pacientom zagotovljen višji bolnišnični nastanitveni standard in standard opreme. Objekt je v celoti klimatiziran, kar zagotavlja ugodne bivalne pogoje v času poletne vročine. Bivalne pogoje smo pacientom poskušali zagotoviti tudi z opremo, ki jim je tudi v času bivanja v bolnišnici dostopna: TV, radio in internet. Celoten bolnišnični objekt je bil energetsko saniran. Prezračevalni in požarni sistem prav tako omogočata varnejše in čistejše okolje.

Ste edina bolnišnica, ki ste doslej prejeli nagrado za družbeno odgovornost. Kaj bi s tega področja morala v svoje delovanje imeti vključeno vsaka bolnišnica?

Bolnišnica Sežana stremi k dobri organizaciji, učinkovitosti, predvsem pa k opravljanju strokovno medicinskega dela na najvišji stopnji strokovnosti in upoštevanju smernic, ki veljajo v razvitem svetu. Iz tega razloga nenehno išče nove možnosti izboljšav delovnih procesov celotne organizacije, za učinkovitejše delovanje, s ciljem dobro opravljene storitve za uporabnike/paciente, zadovoljne zaposlene in vse s katerimi prihaja v stik ob izvajanju bolnišnične dejavnosti. Družbeno odgovoren pristop pomembno prispeva k ublažitvi družbenih učinkov sedanje gospodarske krize in lahko prinese koristi pri upravljanju tveganj, zmanjšanju stroškov, izboljšanju odnosa do uporabnika, zadovoljstvu zaposlenih in ob enem omogoča prilagajanja na hitro spreminjajoča družbena pričakovanja. Prijava na razpis za Slovensko nagrado za družbeno odgovornost HORUS 2015 je bila izziv in spodbuda, da se izvede samoanaliza stanja družbene odgovornosti v našem zavodu in dobijo informacije iz katere izhaja, da smo dosegli pomemben napredek k družbeno odgovornemu ravnanju, prav tako je skupna ocena zunanjih ocenjevalcev

potrdila naslednje: »**Da vključenost družbene odgovornosti v storitve bolnišnice, vliva zaupanje in potrjuje, da je mogoče tudi na zelo zahtevnih področjih ostati človeški in ohraniti pozitivne medsebojne odnose, kar je v poklicu, kjer se srečuješ z ljudmi v njihovem najbolj ranljivem stanju, še toliko bolj pomembno**«. Ocena družbeno odgovornega ravnanja v bolnišnici je pokazala, da je bil storjen pomemben korak v smeri približevanja pacientom in njihovim svojcem v smislu zagotavljanja boljšega odnosa in varnejše obravnave, odprtosti v odnosu do širše družbene skupnosti in gradnji bolnišničnega kodeksa etike in s tem k družbeno odgovornemu ravnanju. Je spodbuda, da se z izvajanim načinom dela nadaljujejo in razvijajo dodatne možnosti za paciente in njihove svojce, ki tako postajajo osrednji člen ter se v vizijo bolnišnice poleg konkretnih poslovnih ciljev vključuje tudi cilje, ki govorijo o družbeni odgovornosti v bolnišnici. Ne gre spregledati pomembnega dejstva, da je to proces, ki se nikoli ne zaključi in ki ni nikoli tako dober, da ne bi bilo mogoče nekaj izboljšati. Tega se izredno zavedamo in je ob dobljeni nagradi pred nami še samo večja odgovornost, da sistem kakovosti in družbene odgovornosti nadgrajujemo in da se ne zadovoljimo z doseženim. Prav na izboljšanju stikov med zdravstvenim osebjem in svojci imamo še pomembne naloge.

Predvsem v bolnišnicah, velikokrat beremo o izgorelosti osebja na delovnem mestu. Kako v Bolnišnici Sežana skrbite za dobro počutje zaposlenih?

Politika in praksa v zvezi z delom je tema, ki jo v bolnišnici obravnavamo z delavci v vseh delovnih sredinah in so predmet razprave na delovnih telesih in organih upravljanja v bolnišnici. Razvijali smo, kar bomo tudi v bodoče, organizacijsko kulturo, s čemer poudarimo, da s svojim kakovostnim delom zagotavljamo delovno mesto, redno plačilo ter zadovoljstvo pri delu. Zavedamo se, da je delavec učinkovitejši, bolj odprt za komunikacijo in bolj odprt do predlogov za izboljšave v procesih dela in dviga kakovosti storitev, če je v uspešni, predvsem pa dobro organizirani delovni skupini oz. zavodu kot celoti. S tovrstnim vključevanjem notranjih in zunanjih deležnikov gradimo medsebojno zaupanje, predlaganje

izboljšav in tudi opozarjanje na napake. Dobra organizacija dela in dobri delovni pogoji so eden od ključnih elementov, ki preprečujejo izgorelost osebja. Če temu sledi še dobro opravljeno delo in zadovoljen pacient, smo na dobro poti, da do le-te pride le v izjemnih situacijah. Za oblikovanje osebne kariere izvajamo letne razgovore, pripravili smo tudi plan aktivnosti za razvoj le-te (sprememba delovnega mesta, dodatno izobraževanje itd.). Za delavce, ki jim je bila v preteklem letu priznana III. stopnja invalidnosti, smo delavna mesta prilagodili tako, da so delavci leto opravljali brez škode za zdravje. Vključili smo se v program javnih del in tako zaposlili 5 delavcev iz vrst brezposelnih. Zaradi narave dela zaposlene spodbujamo k načrtovanju odsotnosti, med katere sodijo tako letni dopusti kot izobraževanje, da lahko zaposleni brez večjih prilagoditev izrabijo letne dopuste skupaj z družino oz. v času, ki so ga načrtovali, kar posledično pomeni, da se tudi nadomestilo v tem času načrtuje tako, da ni ogroženo zdravljenje, oskrba in varna obravnava pacientov. Za opravljanje dela smo zagotovili take pogoje, da ni ogroženo zdravje in varnost pri delu in delavci so tudi ustrezno poučeni za ravnanje z delavnimi sredstvi, varstvom pri delu in tudi dejavniki tveganja, ki bi lahko ogrozili zdravo in varno delavno mesto. Z namenom izboljšanja kakovosti prehrane in krepitev ozaveščenosti zdravega prehranjevanja na delovnem mestu, ki je izhodišče za načrtovanje in pripravo obrokov za zaposlene, je bila izvedena interna anketa o zadovoljstvu zaposlenih s toplim obrokom. Za izboljšanje hitrejši dostopnosti do delovnega mesta je bilo urejenih 32 dodatnih parkirnih mest za zaposlene in to v neposredni bližini bolnišnice. Bolnišnica zagotav-

lja, da so delavci razporejeni v plačilne razrede kot to opredeljuje kolektivna pogodba glede na delovno mesto, ki ga zasedajo in glede na izobrazbo. Pripravnikom, dijakom in študentom na praksi zagotavljamo ustrezno usposobljene mentorje. Predstavniki delavskih organizacij imajo možnost delovanja, prav tako so povabljeni k obravnavi tistih ključnih vprašanj in k podaji svojega stališča in mnenja kot to opredeljuje zakonodaja. Zavedamo se, da varna zaposlitev pomembno vpliva na kakovosti opravljenega dela, zato skrbimo za redno izplačilo plač in vseh prispevkov in davkov, ki smo jih dolžni plačati. Pri sklepanju novih delavnih razmerij delavcem omogočamo enake možnosti.

Na katere ovire ste naleteli pri vpeljevanju DO, kako ste jih presegli in na kaj ste najbolj ponosni?

Bolnišnica Sežana si je in se zavzema za povečanje njenega ugleda in za spodbujanje večjega zaupanja javnosti v organizacijo pri zunanjih deležnikih, tako uporabnikov storitev/pacientov in njihovih svojcev, strokovnih skupin, kot tudi dobaviteljev in poslovnih partnerjev. Z namenom trajnostnega razvoja in kakovostne ter varne obravnave uporabnikov storitev - pacientov, za svoje delovanje bolnišnica upošteva norme in smernice pridobljenih certifikatov ISO 9001: 2008 in Mednarodnega Akreditacijskega standarda za zdravstvene ustanove - AACI, uspešno sodeluje z Ministrstvom za zdravje, kot upravljavcem zdravstvenega sistema v Sloveniji, katerega cilj je zagotoviti kakovostno in varno obravnavo pacientov. Priporočila akreditacijskih postopkov izboljšajo uspešnost zavoda do pacientov, ustanoviteljev in plačnikov ter pridobijo zaupanje. Leta 2015 smo se prijaviili za sodelovanje na razpisu za Slovensko nagrado za družbeno odgovornost Horus, se uvrstili med finaliste in pridobili naziv nagrajenec Horus 2015 v kategoriji zavodov. Cilj prijave za nagrado HORUS je bil iskanje rešitve za odpravo morebitne slabe prakse in pospeševanje dobre. Ta nam je še večja spodbuda in odgovornost, da smo na tej poti še odgovornejši in da stremimo k vedno novim izboljšavam. Notranja in zunanja ocena številnih strokovnjakov z različnih področij, lahko pomembno prispeva k usmeritvam uvajanja in krepitevi družbeno odgovornega ravnanja v zavo-

Mag. Silvana Šonc, direktorica bolnišnice Sežana in Dolores Miklavec, foto: Mediaspeed.net.

Anita Hrast, direktorica Inštituta IRDO in mag. Silvana Šonc, direktorica Bolnišnice Sežana, foto: Mediaspeed.net.

du. V začetku leta 2015 smo se odzvali povabilu in postali član Kluba Horus, z namenom mreženja stalno učečih se družbeno odgovornih organizacij. S pridobljenimi standardi kakovosti smo uspešno prebrodili marsikatero oviro pri vpeljevanju družbeno odgovornega ravnanja. Najbolj pa smo ponosni na dobre prakse, ki smo jih vpeljali in doživeli priznanje tudi iz vrst zdravstvenih institucij, predvsem pa s strani pacientov.

Bolnišnica Sežana

Bolnišnica Sežana je specialna bolnišnica in opravlja zdravstveno dejavnost na sekundarni ravni: specialistično bolnišnično dejavnost na področju zdravljenja in rehabilitacije kroničnih pljučnih bolnikov ter internistično zdravljenje in rehabilitacijo bolnikov t.j. podaljšano splošno bolnišnično zdravljenje z/in rehabilitacijo ter spremljajoče bolnišnične dejavnosti in rehabilitacijo kroničnih pljučnih bolnikov. Na področju specialistične ambulantne dejavnosti izvaja: dejavnost dialize, pulmologije, kardiologije, tireologije, nefrologije, splošne internistike, psihiatrije, urologije in kompleksno UZ diagnostiko. Izvaja še: fizioterapevtsko dejavnost, dejavnost lekarn, laboratorija in druge dejavnosti, ki so potrebne za delovanje zavoda. Poslanstvo bolnišnice Sežana so zadovoljni pacienti in njihovi svojci, kvalitetno opravljene storitve, zadovoljni zaposleni in pozitivno finančno poslovanje.

Anita Ogulin, prejemnica Horus priznanja 2015 za prispevek na področju družbene odgovornosti

Življenje na robu revščine

V organizaciji in izvedbi ZPM Ljubljana Moste-Polje potekajo številni humanitarni projekti in programi, ki celostno in celovito pomagajo otrokom, mladim in družinam v stiski. Botrstvo, Volja vselej najde pot, Družinski center, Svetovalni center in drugi so tisti, kjer dnevno in prepogosto srečujemo in pomagamo ljudem, ki so povsem na koncu svojih moči. Stiska, revščina, strah ali nemoč jih mnogokrat ne pripeljeta le do skrajnega obupa pri omogočanju preživetja svojim družinam, temveč tudi na dno zmožnosti skrbi za svoje zdravje, počutje in za reševanje stanja v katerem so se znašli. Vse na njih kar kriči po nujnosti pomoči. Izkušnje pa še vedno govorijo o tem, da njihove stiske preveč ljudi uspe prezreti ali zadostiti svojim strahovom in jih odriniti pod preprogo. Ker nevrednega problema ni potrebno niti reševati. Tako zelo pa je pomembno zavedanje, da je meja ločnica med blagostanjem in revščino sila tanka. In večino slovenskega prebivalstva prav v revščino lahko pahnejo nenadni, nepredvideni dogodki, kot so bolezni, nezgode, izguba dela in zaslužka, tragedije. Vse to se dogaja ljudem, ki prihajajo k nam. Ki v večini primerov niso krivi, da ne zmorejo preživetja ne sebe, ne svojih otrok.

Je pa res, da vsak od nas lahko stori nekaj s čimer drugemu pomaga premagovati ovire, lajšati stiske ali zgolj polepšati dan.

Anita Ogulin, predsednica ZPM Ljubljana Moste-Polje; foto: Mateja Potočnik

Vsi na Zvezi prijateljev mladine Ljubljana Moste-Polje vsakodnevno odgovorno, sočutno in prizadevno odpiramo vrata in srca ljudem. Od vsepovsod. Vsem in vsakomur. Tistim v stiski in tistim, ki bi želeli pomagati. Opozarjamo. Na veliko pomanjkanje dobrin za osnovno preživetje med ljudmi. Pomanjkanje, ki se počasi, a vztrajno seli tudi med zaposlene, samostojne podjetnike, prekerne delavce, samohranilke in samohranilce, mlade,

bolne in upokojece. Nikoli ne veste, morda pa je nekdo za sosednjo mizo v vaši pisarni socialno ogrožen. Slovenci znamo svoje stiske mojstrsko skrivati in potrpeti, vse dokler ni prepozno, da bi lahko še karkoli rešili. Zato tolikokrat povemo: **»Potrkajte na vsa vrata takoj, ko se znajdete v stiski. Za enimi vrati vas zagotovo čaka nekdo, ki vam bo lahko pomagal.«**

Največja nagrada našemu delu so nasmehi otrok in dober izhod iz stisk družin – čemur pravimo lepe zgodbe. Ki smo jih skozi nepredstavljive primere v mnogih letih tudi zmogli skupaj ustvarjati. Iz slabih, tragičnih ... narediti dobre. Ogromno družinam smo že uspeli pomagati in sedaj lahko one pomagajo drugim. Nepredstavljivo število otrok, ki smo jih v več kot 60 letih našega delovanja peljali na počitnice ali jim pomagali skozi različne projekte in dejavnosti, se je čez leta vrnilo k nam v vlogi animatorja, vzgojitelja otrok in mladih, spremljevalca, strokovnjaka za različna področja. In skozi poznane in priznane projekte naše ZPM pomagajo drugim v stiskah. Veseli smo širine solidarnosti, ki

jo tako močno množimo. In neizmerno hvaležni smo vsem, ki nam pri tem pomagajo.

Mnoge družine pa so prav v tem trenutku v hudi stiski. Takšne družine, ki so še včeraj živele varno življenje srednjega razreda, pa jim je pot prekrižala nenadna bolezen, izguba dela in zaslužka, nezgoda ali smrt. Kot se je to zgodilo Niku in njegovima sesticama, ko je po očetovi nenadni smrti s tega sveta po dolgi bolezni odšla še mamica. Učitelji v šoli so ga že več let oštevali, da njihovo kosilo in malica nista plačana in da zamujajo s plačili za šolski izlet. Namesto otroštva se je nanje prevzela vsa odgovornost, čakajo pa jih še vsi dolgovi, ki jih starša nista mogla poravnati.

So družine, ki so želele lepše prihodnosti za svoje otroke in ustvarjale topel in priazen dom. Tako sta Eva in Marko že nekaj časa čutila, da je mamica nemirna in ponoči poslušala glasno pregovarjanje z očkom. Kljub temu, da so živeli v hiši z lepim vrtom, so hodili po mrzlem betonu in se stiskali le v eni sobici, kjer so pozimi mrzli radiatorji le nemo odzvanjali. Še bolj od takrat, ko je očka vsak dan ostajal doma, saj so podjetje, v katerem je delal, zaprli. Ko sta nekega poletnega dne otroka iz šole pritekla s spričevali, sta našla

očka s solznimi očmi in pismo, v katerem je mama napisala, da jih ima rada, a da ne zmore več.

So tudi družine, ki jim nihče ni pomagal iz družbenega dna, temveč so tja padli še otroci. Kot Mateja, ki je že tako bila vedno potisnjena na rob v vrtcu in šoli, saj je nosila le prevelika in razcapana oblačila, ki jih je dobila iz druge, tretje ali celo desete roke. Bratec se je nekaj časa veselo kobacal za njo, potem pa je nekega dne skupaj z mamico odšel v bolnišnico. Odšla sta tudi naslednji mesec, pa še, in ponovno in spet. Starša nista zmogla kupiti zdravil, niti tiste hrane, ki bi jo moral zaužiti, ker je imel presnovne težave. Tudi drugi brat je bil bolan.

Še čisto majhen je prebolel neko čudno bolezen, ki ga je tako spremenila, da je več v bolnišnici kot doma. Otroci so rastle, mamica pa je v drugih hišah čistila po vse dni. Ko je zadnji dan v mesecu prinesla domov plačilo za vse dni dela, ni bilo dovolj denarja za vse položnice. Zato je zvečer hodila čistiti tudi Mateja. Tistega dne se je mamica zgrudila. Odpeljali so jo v bolnišnico in Mateja je morala prevzeti skrb za celo družino.

Različni so razlogi, zaradi katerih otrokom starši ne zmorejo nuditi, kar želijo in kar bi morali. Zato smo kot družba in posamezniki dolžni poskrbeti zanje. Ker so naši otroci. Ker so majhni ljudje, ki bodo ustvarjali tudi našo prihodnost. Ker se učijo od nas in opazujejo tudi naša življenja, povzemajo naše vrednote. Se s tem učijo ustvarjati svoja življenja, postavljati lastne cilje.

In dokler bomo zmogli, bomo s tem, kar imamo – tod kjer smo, počeli to, kar moramo: skrbeli za otroke, mlade in družine, ki so ne krivi ne dolžni vest politike, ki ni izbrala prave poti.

Prof. dr., dr. h. c. Timi Ećimović, prejemnik Horus priznanja 2015 za prispevek na področju družbene odgovornosti

Trajnostna prihodnost Slovenk in Slovencev

Mislim, da je pomembno predstaviti osnove prihodnosti Slovenk in Slovencev v današnjem globalizacijskem času.

Filozofija trajnostne sonaravne prihodnosti Slovenk in Slovencev, tako kot celotnega človeštva ali človeške svetovne skupnosti, predstavlja iskanje znanja in spoznavanja narave in pomena veselja oziroma življenja. Znanje je največji dosežek sedanje globalne svetovne skupnosti, civilizacije Homo sapiensa ali »človeškega projekta« v biosferi planeta Zemlja.

Delovanje sistema klimatskih sprememb¹ v območju biosfere Zemlje vse močnejše spreminja pogoje življenja. Mislim, da je potrebno doseči dogovor med ljudmi, ki naj bi omogočil trajnostno sonaravno prihodnost človeštva in s tem tudi Slovenk in Slovencev.

Družbena ureditev, naloge in odgovornosti v njej potrebujejo prenovo, ki naj bi omogočila prehod sedanje družbe v jutrišnjo trajnostno sonaravno ureditev tretjega tisočletja.

Za uspešno spremembo bi bilo prav, da se spremenijo sedanje navade v izobraževanju in šolstvu, vsebini in etiki medsebojnih odnosov ljudi, medsebojnem spoštovanju in odnosu do narave, ki naj bi bile osnova za dolgoročno preživetje globalne človeške skupnosti.

V tem razgovoru podajam sodoben znanstveni pristop k ugotavljanju in možnem usmerjanju delovanja ter akciji za lajšanje krize družbe in

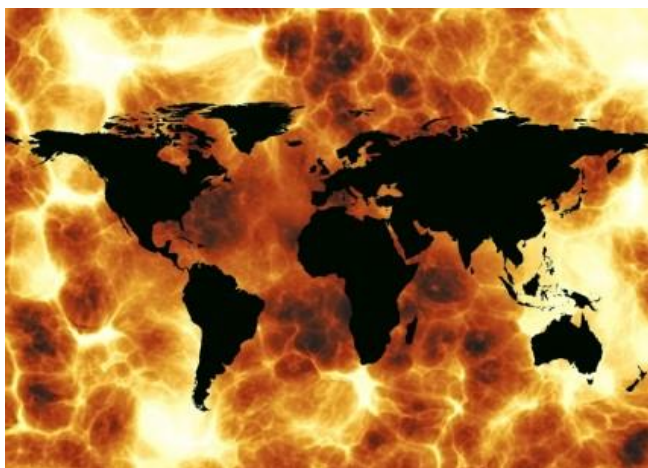
Prof. dr., dr. h. c. Timi Ećimović ob prejemu Horus priznanja, foto: Mediaspeed.net.

Prof. Timi Ećimović se ob tej priložnosti zahvaljuje vsem, ki so sodelovali na razpisu Horus nagrad in priznanj 2015.

narave. Koncem leta 2015 ugotavljam, da se globalna človeška skupnost srečuje z družbeno krizo na področjih energije, pitne vode, prehrane, bančništva, medsebojnega spoštovanja, etike in moralnosti ter življenjske modrosti. Za nameček je tu še kriza narave, natančneje, spreminjanje pogojev življenja v biosferi zaradi delovanja sistema klimatskih sprememb.

¹ Mislim, da je bolj razumljiv termin »spremembe življenjskih pogojev« v biosferi planeta Zemlja kot termin »klimatske spremembe«. V resnici so to spremembe klime, katere ustvarja sistem klimatskih sprememb.

Spremembe biosfere zaradi delovanja sistema klimatskih sprememb lahko dolgoročno spremenijo geografijo, biologijo in življenjske pogoje od za človeštvo primernih, kot so bile zadnjih 14.000 let, do za človeštvo neprimernih pogojev. V zgodovini planeta Zemlja se je to večkrat zgodilo, na primer izginotje dinozavrov pred 65 milijoni let.

Slika: GeraIt, ABSFreePic.

Možnosti preživetja svetovne človeške skupnosti se lahko povečajo z uvajanjem družbene tehnologije »trajnostne sonaravne prihodnosti človeštva²« kot nadgradnje sedanjega trajnostnega sonaravnega razvoja. To bi omogočilo večjo harmonijo življenja ljudi z naravo, kar je predpogoj preživetja in dolgoročnega sodelovanja ljudi ter narave Zemlje oziroma biosfere ali dela, v katerem se nahaja »živa narava«³ in sedanja svetovna človeška skupnost.

S pospeševanjem družbene odgovornosti posameznikov bi bilo možno doseči premik v odnosu človeštva do narave in tako omogočiti nov veliki dosežek prehoda iz sedanje krize energije, pitne vode, hrane, bančništva, družbenih odnosov in biosfere, v trajnostno sonaravno prihodnost človeštva.

Trajnostna sonaravna prihodnost globalne človeške skupnosti ali harmonija naše civilizacije z naravo planeta Zemlja je opcija, da globalna člo-

veška skupnost doseže dolgoročne možnosti preživetja na Zemlji.

Mislim, da trajnostna sonaravna prihodnost človeštva v smislu vsebinske družbene in socialne tehnike ter metodologije kot nadgradnje trajnostnega sonaravnega razvoja daje možnosti in je lahko podlaga za optimizem. Za uresničevanje tranzicije globalne človeške skupnosti potrebujemo integralno kompleksno razmišljanje in sodelovanje vseh subjektov.

Slovenke in Slovenci smo majhen (2 milijonski) delček svetovne človeške skupnosti, vendar imamo enake pravice in obveznosti kot ostali predstavniki človeštva v biosferi planeta Zemlja. Zato sem v tem prispevku podal pomen trajnostne sonaravne prihodnosti človeštva tudi za našo državo, kajti kolikor kasneje začnemo, toliko kasneje prihajamo.

Stanje sistema vzgoje, izobraževanja in vseživljenjskega učenja v svetovni človeški skupnosti nosi vso odgovornost za sedanje značilnosti človeštva. Namreč, kakor se vzgajamo in izobražujemo, tako tudi živimo. Tako smo tudi prišli do nevarnosti za obstoj ljudi v biosferi planeta Zemlja. Mislim, da nujno potrebujemo novi kurikulum in vsebine vzgoje, izobraževanja in vseživljenjskega učenja, ki bi omogočil evolucijo duha in telesa za življenje v prihajajočih okoljskih in življenjskih pogojih.

Foto: Peter Kratchovil, ABSFreePic.

²»Trajnostna sonaravna prihodnost človeštva« je termin, ki je bolj razumljiv kot v sedanji uporabi »trajnostna bodočnost«.

³»Živa narava« je pogojno uporabljen termin. Narava kot celota je ves čas »živa«, samo ljudje delijo naravo na živo in neživo.

Foto: Publicdomainpictures.net

Vsebinsko naj bi spremenili ali nadgradili vzgojo in izobraževanje z novjšim znanjem o naravi in izobraževanje o družbenih vsebinah, potrebnih za odgovorno ravnanje ljudi.

Globalizacijska doba, ki je pred nami, ima svoje zelo zapletene vsebine, ne glede na to, ali jih ljudje vidimo in poznamo. Tako nas med drugim čaka reševanje krize 2008 - 2015 in istočasno ugotavljanje stvarnega naravnega okvirja našega okolja (človeškega okolja oziroma okolja »človeškega projekta⁴« v biosferi planeta Zemlja).

Zadnjih 200 let je doprineslo k napačni filozofiji ljudi, ki danes mislijo, da lahko upravljajo s planetom Zemlja. Številne skupine znanstvenikov in politikov širijo obzorja človeštva v smislu »da človeštvo lahko upravlja s planetom Zemlja«. V resnici niti približno nimamo ne moči, ne znanja in možnosti, da upravljamo s planetom Zemlja.

Obstoj človeštva v biosferi planeta Zemlja bo uspešen samo v primeru, da se naučimo spoštljivega, etičnega, modrega in uspešnega vladanja samih s sabo. Mislim, da je svetovna vlada na omenjenih načelih edina realna možnost človeštva za preživetje v tretjem tisočletju ljudi na planetu Zemlja.

V zaključku razgovora predlagam, da tudi Slovenke in Slovenci podpremo ustanovitev svetovne nadnacionalne uprave, svetovnega parlamenta in upravljanja svetovne človeške skupnosti na osnovah znanja, spoštovanja, morale, modrosti, enakopravnosti, bratstva in svobode ter tako omogočimo prehod v trajnostno sonaravno prihodnost.

Vsem želim veliko sreče ob prihajajočih praznikih in srečno novo leto 2016.

Prof. dr. dr. h. c. Timi Ećimović

⁴»Človeški projekt – »Human project« je celotna zgodovina in sedanjost človeštva v biosferi planeta Zemlja

Mirjam Muženič, prejemnica Horus priznanja 2015 za prispevek na področju družbene odgovornosti

Begunci v Furlaniji Julijske krajine

Pri novinarskem delu dopisnice Radia in Televizije Slovenija iz sosednje Furlanije Julijske krajine se dnevno srečujem z najrazličnejšimi tematikami iz življenja in dela slovenskih rojakov, pripadnikov avtohtone slovenske narodne skupnosti. Njihov vsakdan pa je tesno povezan z življenjem in delom ljudi v prostoru, v katerem živijo. To so pripadniki večinskega italijanskega naroda in tudi drugih svetovnih narodov in narodnosti. V vsebinah mojih prispevkov so tako pogosto prepletene dogajanja ljudi več narodnosti, ideologij, političnih prepričanj in verske pripadnosti, osvetljena v njihovi soodvisnosti, medsebojnem spoznavanju in razumevanju, pa tudi spoštovanju in morebitnih napetostih. Prizadevam si, da prisluhnem vsem vpletenim, jim omogočim glas in osvetlitev svoje plati skupne medalje, v spoštljivem odnosu do vseh in vsakogar. To so občutljiva vprašanja, boleče stiske in napetosti, ki lahko hitro prerastejo v težave večjih razsežnosti. Potrebna je velika mera razuma, srčne kulture in profesionalnosti, kajti le tako novinarsko delo običajno odpira vsa vrata in to tako, da ostanejo odprta še dolgo.

Posebna preizkušnja zame, tudi po 36-ih letih novinarskega dela, je bila in ostaja spremljanje in poročanje o beguncih. Sama sem jih srečala že veliko pred njihovim prihodom v Slovenijo. Znano je, da so prvi množični valovi ljudi v iskanju človeka vrednejšega življenja preko Sredozemskega morja pljuskali na Apeninski polotok, na otok Lampedusa in naprej v notranjost Italije in v druge evropske države. Občutno manjše število beguncev se je zateklo tudi v obmejno Furlanijo Julijsko krajino in to večina tistih, ki so v državo vstopili po zloglasni balkanski poti, pa tudi skupinice, ki so jih z juga Italije razselili po državi.

V posebnem spominu mi ostaja srečanje z devetimi mladeniči iz Malija. Bilo je avgusta leta

Mirjam Muženič, prejemnica posebnega priznanja za novinarstvo

2014, ko so v videmskem združenju Novi občani, ki so za nezakonite priseljence skrbeli z denarno pomočjo in v dogovoru z italijanskim notranjim ministrstvom, odprli vrata skupinici temnopoltih fantov. Eden med njimi je bil bos, brez obuvala. Gostitelji in gostje so naju s televizijskim snemalcem prijazno sprejeli. S pomočjo prevajalke, državljanke Malija, ki že vrsto let živi v Vidmu, sem izvedela za njihovo zgodbo in jo posredovala poslušalcem in gledalcem RTV Slovenija.

V Italijo so prišli po kopnem do Libije, za plačilo seveda, v muslimanski državi Libiji so bili, tudi sami muslimani, aretirani in zaprti. Po dveh mesecih zapore so zatem s čolnom odpluli proti Italiji. Tudi ta del poti so plačali. Z otoka Lampe-

dusa so jih odpeljali v Videm, kjer so se postavili v vrsto čakajočih na podelitev političnega zatočišča. Na vprašanje, zakaj so se odpravili v svet, so mi odgovorili, da si želijo miru in zaščite. Radi bi tudi našli delo in ostali v Italiji. Poslovili smo se z nekaj fotografijami za spomin, med njimi je tudi priložena, na kateri smo sklenili naše roke, temnopolte in svetlopolte, vse pa z živo barvnimi zapestnicami in napisom »Ob svetovnem dnevu beguncev«. Podarila sem jim zavitek slaščic iz bližnje kavarne.

Begunci iz Malija v Vidmu, foto: MM

Le nekaj dni kasneje sem obiskala Konzorcij za solidarnost v Trstu, eno od organizacij, ki pomaga beguncem. Prav takrat so streho nad glavo in vse potrebno za prvo oskrbo ponudili skupini priseljencev iz Afganistana in Pakistana, ki so v Italijo nezakonito vstopili po kopnem. Pred mikrofonom je stopil še ne 30 letni Džimavil, ki je iz Afganistana prišel po skoraj pol letni kalvariji s tovornjakom in peš. V Turčiji in Grčiji je potoval z ladjo, vso pot do Trsta pa znova peš. Vodja Konzorcija za solidarnost Gianfranco Schiavone je

prijazno razložil, da imajo v Italiji dva vzporedna sistema sprejema in pomoči beguncem. Prvi je državni program zaščite teh ljudi v velikih centrih, kot je Sloveniji najbližji v Gradišču ob Soči na Goriškem, in vzporedni program nujne pomoči v številnih občinah po vsem Apeninskem polotoku. Begunci imajo pravico do sprejema in celovite oskrbe, je takrat razložil neutrudni Schiavone, o njihovih prošnjah za politično zatočišče odloča komisija v Gorici. Čakalna doba je od tri do štiri mesece, zaradi velikega števila pribežnikov tudi nekaj več. Gospoda Schiavoneja od takrat naprej lahko pokličem vedno in ker je zaradi množice ljudi in nenehnih telefonskih klicev službeni telefon vztrajno zaseden, mi je zaupal številko svojega zasebnega telefona. Ob enem kasnejših službenih obiskov pri njem sem v njegovo pisarno vstopila hkrati z mlajšim državljanom Afganistana, ki je prav tisti trenutek dobil dokument o priznani zaščiti v Italiji. Z njim sem delila veselje ob novici, stopil je pred mikrofonom in kamero, vendar je zaradi sreče komajda govoril.

Takoj sem se odzvala tudi na novico o prihodu večje skupine beguncev v Gorico. Vse zmožljivosti v tem mestu ob Soči so bile že zasedene, saj so vanje sprejeli tujce, ki so se ob prihodu zatekli na bregove reke in si tam pod milim nebom uredili skromna prebivališča. Kasneje je mladi Afganistanec zdrsnil v vodo in ker ni znal plavati, utonil. Truplo so domov odpeljali šele po nekaj tednih, ko so zanj uredili potrebne dokumente in so dobri ljudje zbrali denar za pot. Dobrodelne organizacije in levosredinske pokrajinska uprava so se, mimo desnosredinskega župana in njegove uprave Gorice, odločili za postavitev šotorov v enem mestnih igrišč. Tudi tja sem odhitela, še prej pa v domači in sosednjih novinarskih hišah nabrala 40 bombažnih majic za vsega potrebne begunce. Darila so bili zelo veseli. V Gorico sem se vrnila večkrat, tudi letos, ko so nekateri tujci znova taborili na bregovih Soče. Pretresel me je pogled na njihova zasilna domovanja, na revščino in bedo. Med robidovjem so imeli razpete najlonske strehe, pod njimi ubožstvo pregrinjalo, kosov obleke in posode. Prišla sem prav v času skromnega kosila, skuhanega na odprtem ognju. Ponudili so ga tudi meni.

Doslej sem poročala tudi o prvi skupini beguncev, ki so v Palmanovi poprijeli za delo. Ponudili so jim čiščenje obzidja, urejanje javnih parkov in zelenic, kar se je dobro obneslo. Tujci so radi poprijeli za delo in tako vsaj malo povrnili gostiteljem za streho nad glavo, hrano in obleko. Vsi so obiskovali tudi tečaje italijanskega jezika in varnosti pri delu.

Nekega dne sem, samo z mikrofonom, brez kamere, odhitela na Fernetiče pred mejo s Slovenijo, kjer so v skladišču številka 9 terminala za tovornjake, polnili zabojnik z 12 tonami higienskih in medicinskih potrebščin, obleke in igrače za sirske begunce v Turčiji. Predstavnica neprofitne nevladne organizacije AUSILIA Marta Vuk, hči slovenskih staršev, je povedala, da so darovali običajni ljudje, da pa so vzpostavili stike tudi s podjetji, ki so s svojimi darovi obogatili humanitarno pošiljko. Tako so zbrali več kot 200 bolniških postelj, več sto nočnih omaric, posteljnino, medicinske naprave, vse, česar tržaške bolnišnice niso več potrebovale. Prostovoljci so poskrbeli tudi za prevoz v državo, kjer jim zbrano še lahko koristi.

Številne organizacije in združenja prostovoljcev so se hitro odzvale tudi po letošnjih množičnih prihodih beguncev v Slovenijo. Nič jih ni presenetilo! Hitro so razumeli tragiko dogajanja in se takoj odzvali! Brez obveščanja javnosti, brez vsakršnega družbenega priznanja ali zahvale.

Zaradi izkušenj, čuta soodgovornosti do pomoči potrebnih, zaradi pripadnosti vrednotam, ki so v sodobni družbi, tudi slovenski, skorajda preživele in pozabljene.

Še vedno me pretresejo pogledi na množico utrujenih, prezebljih in obupanih, ki na drugi strani železne ograje z bodečo žico upajo, prosijo, moledujejo, tudi zahtevajo...Prehod v obljubljeni deželo, boljše, človeka vrednejše življenje s prihodnostjo vsaj za mlajše generacije. Z begunsko problematiko sem se srečala veliko pred prihodom beguncev v našo državo. Le da takrat zanje ni bilo tolikšnega človeškega posluha in tudi medijskega zanimanja ne. Begunci, priseljenci, pribežniki, tujci, so bili na sosedovem in ne na domačem pragu, torej sosedova in ne domača skrb.

Foto: Darija Cvetko

Pacientove pravice in dolžnosti

Pravica - črka na papirju, Informiran pacient - zdrav pacient, Znanje pred neznanjem

Pripravil: Borut Ambrožič, predsednik Zveze SUP

Področje zavedanja pacientovih pravic in dolžnosti, je kljub Zakonu o pacientovih pravicah (ZPacP), ki je začel veljati leta 2008, ter v vseh ostalih spremeni in podrejenih predpisih na to pomembno temo, še vedno »podhranjeno področje.« Posredovanje informacij oz. promocija o tem, je nikoli dokončana zgodba, ki je lahko edino uspešna v sodelovanju javnega z zasebnim in nevladnim sektorjem. Poimenujemo ga lahko »družbeno odgovorni trikotnik.« Kot nekdo, ki se je v vlogi nekdanjega Zastopnika pacientovih pravic Maribor dneвно soočal z nevednostjo ali premalo informiranostjo pacientov in zdravstvenih delavcev o njihovih pravicah in dolžnostih, sedaj nadaljujem to poslanstvo kot licenciran mediator v zdravstvu in predsednik Zveze Slovenska unija pacientov (Zveza SUP) s svojimi kolegicami in kolegi. Poslanstvo promocije le-te je pomembnih vprašanj na NVO oz. nevladni/društveni ravni v sodelovanju z ostalimi deležniki v naši družbi.

V letu 2015 zato kot Zveza Slovenska unija pacientov (Zveza SUP), v sodelovanju z Mestno občino Maribor (MOM), Nacionalnim inštitutom za javno zdravje (NIJZ), Društvom za promocijo pacientovih pravic in dolžnosti Maribor, Društvom za boj proti raku Štajerske Maribor, Inštitutom za razvoj družbene odgovornosti (IRDO), Alma Mater Europaea, Univerzum Minerva, Mariborski vodovod, Lekarne Maribor, RKS – Območno združenje Maribor, Mladinski dom Maribor, Društvo Mena, Medobčinsko društvo slepih in Slabovidnih Maribor, Društvo STOJ POKONČNO za življenje z osteoporozo Maribor, Medgeneracijsko humanitarno društvo za pomoč osebam s posebnimi potrebami Veliko

srce, Društvo za reševalne pse Maribor, Zavod NAPREJ, Radio Maribor, Zdrave novice, Kolosej

Borut Ambrožič, predsednik Zveze SUP

Maribor, Radio Brezje, Tovarna idej, BK TV, Europlakat, Studio Design, V Tisk, Press Clipping in ostalimi sodelujočimi deležniki izvajamo programe osveščanja pacientov z naslovi: »Pravica-črka na papirju; Informiran pacient-zdrav pacient in Znanje pred neznanjem.«

Pomembno vedenje o pravicah in dolžnostih sporočamo ob predavanjih in strokovnih srečanjih tudi preko mreže medijskih sporočilnih kanalov (beri; city light plakati, letaki, radijsko sporočanje, televizijsko sporočanje, spletno sporočanje, itd). Gre za posredovanje koristnih in včasih tudi življenjsko pomembnih informacij, čim večjemu krogu ljudi/pacientom. Vsi se (žal) prej ali slej najdemo v vlogi pacienta, mnogi (žal) tudi s kroničnimi bolezenskimi stanji, ki potrebujejo

stalno, primerno, kakovostno, nediskriminatorno in varno zdravstveno oskrbo. Prav zato je poznavanje pacientovih pravic in dolžnosti življenjskega pomena. Na hrbtni strani letakov, ki bodo nameščeni v prostorih javnih institucij in sodelujočih v projektu, bodo koristne informacije za tisto »ranljivo« skupino ljudi, ki se iz različnih razlogov znajdejo v situaciji, ko nimajo sklenjenega niti obveznega, niti dodatnega zdravstvenega zavarovanja.

Kaj storiti ob izgubi obveznega zdravstvenega zavarovanja?

Zdravstveno zavarovanje posameznika v Republiki Sloveniji zagotavlja ustrezno zdravstveno in socialno varnost v času njegove bolezni ali poškodbe. Posameznik lahko s kartico zdravstvenega zavarovanja uveljavlja zdravstvene storitve iz obveznega in dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja pri izvajalcih, ki imajo za izvajanje zdravstvene dejavnosti sklenjeno pogodbo z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS). Posameznik lahko uveljavlja zdravstvene storitve oziroma denarne dajatve iz obveznega zdravstvenega zavarovanja le, če ima urejeno obvezno zdravstveno zavarovanje. Obvezno zdravstveno zavarovanje zagotavlja posamezniku pravico do zdravstvenih storitev, zdravil, medicinsko-tehničnih pripomočkov ter do denarnih nadomestil (včasih tudi z doplačilom).

Pomembno je, da posameznik stalno skrbi za urejeno obvezno in dopolnilno zdravstveno zavarovanje. Status svojega zdravstvenega zavarovanja lahko vsak preveri s SMS sporočilom na telefonsko številko 031 771 009 s ključno besedo »ZZ« ter ZZZS številko posameznika. Še posebej je to pomembno pred obiskom izvajalca zdravstvenih ali lekarniških storitev. Če posameznik nima urejenega obveznega ali dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, mora zdravstvene storitve doplačati ali plačati v celoti, razen v primeru nujnega zdravljenja in nudenja nujne medicinske pomoči. Pravico do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje imajo prejemniki denarne socialne pomoči in tisti, ki izpolnjujejo merila za njeno pridobitev.

Pravico do prispevka za obvezno zdravstveno

zavarovanje lahko posameznik ureja na pristojnem centru za socialno delo. Slovenske državljane s stalnim prebivališčem v Sloveniji, ki nimajo nobenih sredstev za preživljanje in nikogar, ki bi jih bil dolžan preživljati, v zdravstveno zavarovanje prijavi pristojni center za socialno delo. Prispevek zanje plačuje občina stalnega prebivališča. Prejemniki denarne socialne pomoči lahko uveljavljajo tudi pravico do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev, kar je urejeno pri zavarovalnici, pri kateri ima posameznik sklenjeno prostovoljno zdravstveno zavarovanje. Posameznik, ki izgubi zaposlitev, pa ne prejema več nadomestila na Zavodu za zaposlovanje RS, lahko sam plačuje mesečni prispevek za zdravstveno zavarovanje ali pa se obvezno zdravstveno zavaruje kot družinski član, če izpolnjuje pogoje za to.

Občasno finančno denarno pomoč v omejenem obsegu nudi ob predloženih dokazilih socialne ogroženosti tudi RKS – Območno združenje Maribor. Kljub navedenemu si po podatkih ZZZS okoli pol odstotka prebivalcev Republike Slovenije ne uredi zdravstvenega zavarovanja, ker si ne znajo ali ne upajo poiskati pomoči. Za take primere pride v poštev tudi obravnava pacienta brez zdravstvenega zavarovanja v Ambulanti za osebe brez obveznega zdravstvenega zavarovanja – Maribor, ki deluje pod okriljem humanitarne in karitativne organizacije Nadškofijske karitas Maribor. Tam zdravniki prostovoljci, medicinske sestre, strokovni delavec, pravnik in prevajalca iz romskega in albanskega jezika nudijo zdravstveno oskrbo nezavarovanim posameznikom.

Več informacij najdete na:

- Centru za socialno delo Maribor / Zagrebška cesta 72, 2000 Maribor / TEL.: 02 250 66 00 / E-POŠTA: gpcsd.marib@gov.si
- Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje (OE Maribor) / Gregorčičeva ulica 37, 2000 Maribor / TEL.: 02 23 57 700 / E-POŠTA: gpzrszmari-bor@ess.gov.si
- Nadškofijski karitas Maribor / Strossmayerjeva 15, 2000 Maribor / TEL.: 0590 80 359 / E-POŠTA: ambulanta@karitasmb.si
- RKS – Območno združenje Maribor / Ulica pariške komune 13, 2000 Maribor / TEL.: 02 23 440 00 / E-POŠTA: info@rkmb-drustvo.si

Spoštovanje pacientovih pravic

Pacientove pravice, ki jih ureja Zakon o pacientovih pravicah so: 1. pravica do dostopa do zdravstvene oskrbe in zagotavljanja preventivnih storitev, 2. pravica do enakopravnega dostopa in obravnave pri zdravstveni oskrbi, 3. pravica do proste izbire zdravnika in izvajalca zdravstvenih storitev, 4. pravica do primerne, kakovostne in varne zdravstvene oskrbe, 5. pravica do spoštovanja pacientovega časa, 6. pravica do obveščeniosti in sodelovanja, 7. pravica do samostojnega odločanja o zdravljenju, 8. pravica do upoštevanja vnaprej izražene volje, 9. pravica do preprečevanja in lajšanja trpljenja, 10. pravica do drugega mnenja, 11. pravica do seznanitve z zdravstveno dokumentacijo, 12. pravica do varstva zasebnosti in varstva osebnih podatkov, 13. pravica do obravnave kršitev pacientovih pravic, 14. pravica do brezplačne pomoči pri uresničevanju pacientovih pravic.

Zavedanje pacientovih dolžnosti

Za doseganje kakovostne in varne zdravstvene oskrbe je pacient dolžan:

- dejavno sodelovati pri varovanju, krepitvi in povrnitvi lastnega zdravja,
- v času bolezni ravnati v skladu s prejetimi strokovnimi navodili in načrti zdravljenja, v katere je ustno oziroma pisno privolil,
- dati pristojnemu zdravniku in drugim pristojnim zdravstvenim delavcem oziroma zdravstvenim sodelavcem vse potrebne in resnične informacije v zvezi s svojim zdravstvenim stanjem, ki so mu znane in so pomembne za nadaljnjo zdravstveno oskrbo, zlasti podatke o svojih sedanjih in preteklih poškodbah ter boleznih in njihovem zdravljenju, boleznih v rodbini, morebitnih alergijah in zdravilih, ki jih uživa,
- obvestiti zdravstvene delavce in zdravstvene sodelavce o nenadnih spremembah zdravstvenega stanja, ki se pojavijo med zdravljenjem,
- biti obziren in spoštljiv do zasebnosti in drugih pravic drugih pacientov ter zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev,
- spoštovati objavljene urnike, hišni red in predpisane organizacijske postopke izvajalcev zdravstvenih storitev,
- pravočasno obvestiti izvajalca zdravstvenih storitev o morebitnem izostanku na pregled ali zdravljenje.

Zveza SUP sodeluje in se povezuje s številnimi sorodnimi nevladnimi organizacijami v Sloveniji in v tujini ter vladnim sektorjem, z namenom iskanja odgovorov oz. rešitev na aktualna vprašanja novodobne družbe.

ZVEZA SUP

SLOVENSKA UNIJA PACIENTOV

www.zveza-sup.si

Čuj ti pacient, a sploh poznaš svoje PRAVICE?

1. Pravica do dostopa do zdravstvene oskrbe in zagotavljanja preventivnih storitev;
2. Pravica do enakopravnega dostopa in obravnave pri zdravstveni oskrbi;
3. Pravica do proste izbire zdravnika in izvajalca zdravstvenih storitev;
4. Pravica do primerne, kakovostne in varne zdravstvene oskrbe;
5. Pravica do spoštovanja pacientovega časa;
6. Pravica do obveščenosti in sodelovanja;
7. Pravica do samostojnega odločanja o zdravljenju;
8. Pravica do upoštevanja vnaprej izražene volje;
9. Pravica do preprečevanja in lajšanja trpljenja;
10. Pravica do drugega mnenja;
11. Pravica do seznanitve z zdravstveno dokumentacijo;
12. Pravica do varstva zasebnosti in varstva osebnih podatkov;
13. Pravica do obravnave kršitev pacientovih pravic;
14. Pravica do brezplačne pomoči pri uresničevanju pacientovih pravic.

Borut Ambrožič, univ. dipl. prav.
Mediator v zdravstvu

Pravica-črka na papirju

Informiran pacient-zdrav pacient

Znanje pred neznanjem

Radio Maribor | v ritmu Štajerske

zdravenovice
bolnišnice maribor

KOLOSEJ

tovarnaidej

europakat

pressclipping24

LEKARNE MARIBOR

NIJZ

Univerzum Minerva

RKS - Območno
združenje Maribor

ALMA MATER
EUROPEA

DesignStudio

Društvo MENA

IUDO

Mestna občina
Maribor

ZVEZA SUP

SLOVENSKA UNIJA PACIENTOV

www.zveza-sup.si

Čuj ti pacient, a sploh poznaš svoje DOLŽNOSTI?

1. Dolžnost dejavno sodelovati pri varovanju, krepitvi in povrnitvi lastnega zdravja;
2. Dolžnost v času bolezni ravnati v skladu s strokovnimi navodili in načrti zdravljenja, v katere je privolil;
3. Dolžnost dati pristojnemu zdravstvenemu delavcu oz. sodelavcu vse potrebne in resnične informacije v zvezi s svojim zdravstvenim stanjem, ki so mu znane in so pomembne za zdravstveno oskrbo (zlasti podatke o svojih sedanjih in preteklih poškodbah ter boleznih in njihovem zdravljenju, boleznih v rodbini, morebitnih alergijah in zdravilih, ki jih uživa);
4. Dolžnost obvestiti zdravstvene delavce oz. sodelavce o nenadnih spremembah zdravstvenega stanja, ki se pojavijo med zdravljenjem;
5. Dolžnost biti obziren in spoštljiv do zasebnosti in drugih pravic drugih pacientov in zdravstvenih delavcev in sodelavcev;
6. Dolžnost spoštovati objavljene urnike, hišni red in predpisane organizacijske postopke izvajalcev storitev;
7. Dolžnost pravočasno obvestiti izvajalca storitev o morebitnem izostanku na pregled ali zdravljenje.

Nadežda Stanojevič, dr. dent.
med. spec.

Pravica-črka na papirju

Informiran pacient-zdrav pacient

Znanje pred neznanjem

Radio Maribor | v ritmu Štajerske

zdravenovice
brezplačni stroški

KOLOSEJ

tovarnaidej
DIGITALNA PUBLIKACIJA

eurolakot

pressclipping24

LEKARNE MARIBOR

NIJZ
Nacionalni inštitut
za javno zdravje

Univerza Minerva
Maribor

RKS - Območno
združenje Maribor

ALMA MATER
EUROPAEA
MAR

DesignStudio

Društvo MENA

I'DO
Inštitut za
dizajn

Mestna občina
Maribor

Člani in simpatizerji GBC Slovenia obiskali Inštitut za biologijo gradnje in trajnosti v Rosenheimu

Kakovostno bivanje

Pripravila: Irena Hlede, GBC Slovenija; foto: GBC Slovenija

V petek, 27. novembra se nas je manjša skupina (saj je bilo število s strani organizatorja omejeno) članov Slovenskega združenja za trajnostno gradnjo in drugih simpatizerjev gibanja udeležila strokovne ekskurzije, ki nas je vodila v Inštitut za biologijo gradnje - pred nedavnim izgrajeno poslovno in demonstracijsko stavbo združenja, ki že skoraj 40 let raziskuje in širi znanja s področja, ki v ospredje pozornosti postavlja **človeka** kot uporabnika stavbe in **naravo** kot naše širše okolje.

Udeleženci iz vrst članov GBC Slovenia in simpatizerjev gibanja

V združenju so zbrani mnogi najpomembnejši predstavniki gibanja, katerih zasluga je, da so se spoznanja o tem, kako pomembno je za človeka,

da biva v prostorih, ki so zdravi, napolnjeni s svežim zrakom ter osvetljeni z naravno svetlobo. Kultni prostori pionirjev kakovosti bivanja, v katerih so zbrane dolgoletne izkušnje in spoznanja kroga, ki šteje danes že obseg več tisoč predstavnikov, in prav mi smo bili tisti izbranci, ki so se imeli možnost med prvimi srečati z njimi nedolgo po otvoritvi, ki je bila maja meseca 2015.

Ogled objekta pod vodstvom arhitektke Karin Hick.

Po uvodni dobrodošlici nas je sprejel g. Winfried Schneider, po poklicu arhitekt, predsednik združenja, ki je prav za nas predstavil kratko predsta-

vitev izhodišč biologije gradnje, pristopa ter postopka gradnje ter njenega poteka. Istočasno smo imeli možnost tudi spoznati številne, pri izgradnji stavbe inštituta uporabljene tehnologije ter gradbene materiale.

Podrobnosti izvedbe notranje opreme.

Po predavanju, pospremljenem s številnimi zvedavimi vprašanji udeležencev ekskurzije, nas je ga. Karin Hick, prav tako arhitektka, popeljala skozi prostore inštituta ter nam teoretska spoznanja podrobno predstavila tudi v luči praktičnih izkušenj. V živo pa smo lahko zadihali ter občutili, kaj pomeni zdravo bivalno in delovno okolje.

Priložnost obiska smo izkoristili tudi za vzpostavitev poslovnih odnosov, se pogovarjali o možnostih obiska g. Schneiderja v Sloveniji ter izobraževanj naših strokovnjakov na inštitutu v okviru študija, ki bo v kratkem organiziran v angleškem jeziku za vse tiste, ki v nemščini niso dovolj vešči. Prejeli smo tudi nekaj informativne literature ter se po tradicionalnem bavarskem obedu zadovoljni vračali v popoldanskih urah v Slovenijo.

Ureditev okolice oz vrta

Pa še to: za vse, ki se tokrat iz različnih razlogov ekskurzije niste utegnili udeležiti, pa še naslednji namig: rano spomladi gremo morda ponovno in svetujemo vam, da si že danes zagotovite svoje mesto v skupini. V združenju smo za to že odprli poseben seznam.

Institut für Baubiologie und Nachhaltigkeit,
www.baubiologie.de;

Komunala Brežice d.o.o.

Inovativna – družbeno odgovorna – okolju prijazna

Pripravila: Petra Gražl, foto: Komunala Brežice

Biti drugačen, biti inovativen. Biti najboljši in pri tem v prvi vrsti delovati družbeno odgovorno. Vsako podjetje je lahko družbeno odgovorno in inovativno ter bi se moralo za to zavzemati. Konkurenca je v današnjem času na vseh področjih tako velika, da brez novih, svežih, drugačnih in zanimivih idej hitro ostaneš pozabljen, stagniraš, ne napreduješ in postopno propadeš. Ob tem pa ne smemo pozabiti na družbeno odgovornost.

Družbena odgovornost je ena izmed glavnih vrednot podjetja Komunala Brežice. Kot podjetje se zavedamo naše odgovornosti do družbe za svoja dejanja, in sicer na vseh področjih našega delovanja: v odnosu do okolja, do svojih uporabnikov, svojih zaposlenih, do lastnikov in poslovnih partnerjev ter pri izvajanju naših storitev. Družbena odgovornost ne pomeni samo biti odgovoren do narave, ločevati odpadke in ustvarjati čim manj odpadnih snovi. Pomeni in zajema mnogo več faktorjev. Družbeno odgovorno podjetje je v prvi vrsti odgovorno do ljudi – do svojih zaposlenih, odjemalcev storitev, poslovnih partnerjev, lastnikov, odgovorno je do okolja, spoštuje dobre poslovne prakse in pošteno konkurenco ter je odgovorno do kvalitete ponujenih in opravljenih storitev.

Skrbimo za srčne in zadovoljne zaposlene

V našem podjetju se strogo držimo etičnih in moralnih načel, in sicer pri odnosu do naših zaposlenih, uporabnikov, poslovnih partnerjev in do širšega okolja. Strategija našega podjetja se gradi na vrednotah in integriteti, takšen način pa morajo upoštevati vsi zaposleni. Pri kadrovanju pazimo, koga zaposlujemo, pri čemer vselej preverjamo vrednote posameznika. Priložnost dajemo tudi študentom/dijakom, ki morajo v skladu s svojim študijem opravljati obvezno študijsko pra-

kso. Zavedamo se, da poslovna uspešnost našega podjetja temelji na motiviranih, lojalnih in zadovoljnih zaposlenih. To je ena izmed naših glavnih vrednot, zato veliko delamo na motivaciji zaposlenih, njihovem osebnem razvoju in izobraževanju ter na promociji zdravja na delovnem mestu. Verjamemo, da smo uspeli zgraditi kulturo medsebojnega spoštovanja, zaupanja, timskega in učinkovitega dela in učenja.

Našim zaposlenim zagotavljamo priznanja in nagrade, sofinanciranje pokojninskega sklada, aktivni dnevni odmor (10 minut poleg malice), možnost koriščenja ukrepov za lažje usklajevanje poslovnega in družinskega življenja znotraj osnovnega certifikata Družini prijazno podjetje, druge ugodnosti za zaposlene (izbor naj delavca leta, možnosti napredovanja, neformalna druženja zaposlenih, kot so komunalne igre, interne športne igre, komunalne pohode, piknike in obletnice podjetja ter novoletno druženje) in aktivnosti za promocijo zdravja zaposlenih. Pri vsem tem upoštevamo želje in ideje zaposlenih, jih informiramo in ozaveščamo preko mesečnega internega informatorja, ki ga poleg plačilne liste prejme vsak zaposleni.

Uspeh podjetja in njegovi rezultati so v veliki meri odvisni od znanja in usposobljenosti zaposlenih, kar terja nenehno izpopolnjevanje ter razvoj znanja in kompetentnosti na številnih področjih. Zato zaposlene motiviramo, mentoriramo in spodbujamo k inovativnemu razmišljanju ter ambicioznemu delu. Vzpostavljen imamo sistem prenosa znanj v podjetju, sistem mentorstva, pridobili pa smo tudi certifikat Učeca se organizacija s strani Life Learning Academie. Na Komunali Brežice delajo srčni in zadovoljni zaposleni, ki zelo prispevajo k dodani vrednosti podjetja.

Dokaz so nekateri projekti, katere so samoiniciativno izvedli naši zaposleni – Pometač na Zbirno reciklažnem centru Boršt (za enostavnejše in učinkovitejše čiščenje tlakovanih površin), sajenje rož na ZRC Boršt, postavljanje drogov za zastave na ZRC Boršt, popravilo kombija in postavitve novoletne smrečice in jaslic iz recikliranega materiala.

Smo varuhi narave in okolja

V podjetju se zavedamo ranljivosti okolja in minljivosti naravnih dragocenosti, zato spodbujamo zaposlene, poslovne partnerje, občane in naše najmlajše k smotrni porabi naravnih virov in zanesljivemu ločevanju odpadkov. V ta namen izvajamo preko 30 projektov za ozaveščanje na leto. Večji med njimi so:

Projekt »ZDRAVO – BOLJ ZDRAVO – VODA IZ PIPE«, katerega namen je seznaniti splošno javnost o pomenu pitja vode iz pipe. Glavni cilj projekta je ozavestiti ljudi o pomenu pitja vode iz pipe, in sicer o tem, da je voda iz pipe bolj zdrava, cenejša in da s tem, ko pijemo vodo iz pipe, skrbimo za manj odpadne plastike, s čimer skrbimo tudi za okolje. S projektom smo prisotni v podjetjih in organizacijah v občini Brežice, ki so se vključile v projekt ter pridobile potrdilo okoljsko ozaveščenega podjetja in pravico do uporabe logotipa projekta. V vzgojno-izobraževalnih institucijah pa bomo mlade izobrazili v odgovorne varuhe narave.

Projekt brezplačne menjave uporabnih stvari »PRINESI – ODNESI«, kjer lahko občani na brežiško tržnico vsako soboto v dopoldanskem času prinesejo rabljene, vendar še uporabne stvari, odnesejo pa tisto, kar potrebujejo. V skupno enajstih akcijah smo do sedaj predali čez 1800 kosov uporabnih stvari,

med drugim pralni stroj, kolesa, kasetofon, pečico, gramofon, postelje, otroške igrače, knjige, oblačila in s tem osrečili marsikoga, ki je našel uporabno stvar zase, svojega otroka in svoje bližnje. S tem smo privarčevali pri odlaganju kosovnih odpadkov, in sicer približno tona in pol kosovnega odpada, ki bi ga sicer morali odložiti

Zbiranje rabljenih uporabnih stvari, projekt brezplačne menjave »Prinesi—odnesi«

Projekt za manj zavržene hrane »Hrana sodi na krožnik, ne v smeti!«, katerega cilj je zmanjšati in preprečiti nastajanje zavržene in odpadne hrane v občini Brežice tako v gospodinjstvih kot tudi v vzgojno-izobraževalnih institucijah in gostinskih obratih.

Aktivnosti za oživitev dogajanja na tržnici v Brežicah

Prireditve na tržnici potekajo večkrat mesečno, in sicer lahko obiskovalci okušajo jedi in napitke iz sezone ponudbe lokalnih pridelkov in izdelkov, ki se prodajajo na stojnicah (bezeg, čemaž, koprive, borovnice, češnje, itd.) ter se seznanijo z recepti za njihovo pripravo. Poudarek je na osveščanju pomena tržnice, samooskrbe in pomembnosti poznavanja izvora hrane, ki jo uživamo.

Ekološki projekt »Ohranimo čisto okolje«

Program vključuje obisk komunale po šolah, kjer otrokom na prijazen in razumljiv način predstavimo našo dejavnost in jih učimo pravilnega ravnanja z odpadki. V okviru projekta smo v šolskem letu 2014/2015 obiskali kar 9 osnovnih šol in 55 razredov. Skupaj smo okoljsko ozavestili približno 1.000 otrok iz občine Brežice. Otroci so varuhi naše narave in verjamemo, da z okoljskim znanjem, ki jim ga prenašamo, predajamo planet v prave roke.

Ekološki projekt »Ohranimo čisto okolje«

Naša največja vrednota je ozaveščen in informiran uporabnik

Naše podjetje si prizadeva za izgradnjo dobrih medsebojnih odnosov z uporabniki, s ciljem zadovoljnega uporabnika.

Z raznimi aktivnostmi ozaveščanja uporabnikov in novim načinom odvoza odpadne embalaže od doma smo v samo treh letih dosegli zavidljive rezultate, in sicer:

- 79 % večja količina zbrane odpadne embalaže,
- za 36,18 % več ločeno zbranih odpadkov,
- za 786 % več zbranih bio-razgradljivih kuhinjskih odpadkov in zelenih vrtnih,
- za 46 % manj mešanih komunalnih odpadkov za obdelavo pred odlaganjem,
- za 68,5 % manj odloženih odpadkov.

Z javnostjo smo vzpostavili trajno, verodostojno in zanesljivo komunikacijo, in sicer preko sledečih komunikacijskih poti, in sicer širšo javnost informiramo preko spletne strani www.komunala-brezice.si, hrbtni strani položnic, brošur in zgibank, medijev, z izvedbo predavanj, prireditvev, predstavitev na sejmih in s predstavitevijo aktivnosti in podjetja na novinarskih konferencah.

Glasiló Komunalko

Na področju informiranja in ozaveščanja uporabnikov smo najbolj ponosni na naše glasilo Komunalko, ki ga prejme vsako gospodinjstvo v občini Brežice. Stroške posamezne številke pokrivamo tudi s trženjem oglasnega prostora v glasilu. V letu 2014 sta izšli dve številki, v letošnjem pa do sedaj ena številka.

Aktivnosti za pravilno ločevanje odpadkov

Za lažje in pravilno ločevanje odpadkov smo izdali knjižico ABC odpadkov. Z izvajanjem nad-

zora nad odloženimi odpadki uporabnike učimo ločevanja odpadkov, zagotavljamo brezplačne vreče za biološke zabojnike in rumene vreče za odpadno embalažo, ki jo odpeljemo od doma, enkrat letno poskrbimo za brezplačni odvoz kosovnega odpada, v mesecu decembru pa na vsa gospodinjstva v občini pošljemo Koledar odvoza odpadkov.

Do lastnikov in poslovnih partnerjev se strogo držimo etičnih in moralnih načel

Kot podjetje v 100 % lasti Občine Brežice skrbimo za gospodarno in transparentno poslovanje ter zadovoljstvo uporabnika z našimi opravljenimi storitvami. Podjetje od prvega leta opravljanja dejavnosti posluje pozitivno. Vsa leta smo poslovali samostojno in povsem neodvisno od sredstev občinskega proračuna, kar je za transparentno poslovanje ključnega pomena. Kvaliteto izvajanja storitev zagotavljamo z upoštevanjem določil mednarodnega certifikata kakovosti ISO 9001, ki smo ga pridobili v letu 2014.

V podjetju Komunala Brežice se zavedamo, da si naši uporabniki želijo zanesljivega izvajalca gospodarskih javnih služb v občini Brežice, ki izvaja svoje storitve kakovostno in ravna z občinskim premoženjem gospodarno in odgovorno. Našim dobaviteljem smo zanesljiv partner, ki vedno pravočasno poravnava svoje obveznosti. Pri nabavi skrbimo za okolju prijazne in obstojne izdelke in materiale.

Etično poslovanje pa zahtevamo tudi od naših poslovnih partnerjev, sicer z njimi ne sodelujemo. V primerih, da pride do ponudbe podkupnine, sodelovanje s poslovnim partnerjem takoj prekinemo.

Ni potrebno zapravljati ogromno denarja in imeti dragih svetovalcev, da postaneš drugačen. Potrebuješ dobre ideje. Te največkrat prispevajo zaposleni, ki se čutijo prepadni podjetju in ga poznajo do te mere, da vedo, kaj lahko in zmore narediti. In to je tisto, za kar se zavzemamo pri nas. Naši zaposleni so fleksibilni in večina jih lahko in zna opravljati najrazličnejša dela v podjetju, kar v času dopustov vsekakor pride prav. Taka strategija se je pri nas izkazala kot zelo uspešna in z veseljem jo delimo z drugimi.

DO v Sloveniji

Nikjer v Evropi gozdovi ne absorbirajo toliko CO₂ na enoto državnega ozemlja kot v Sloveniji

Slovenski gozdovi so s 3,1 tonami evropski rekorderji v letni absorpciji CO₂ na hektar državnega ozemlja. Razlogi so v daljši rastni dobi in hitrejšem kroženju hranil, kot na hladnem evropskem severu ter v manjši poletni suši kot v Mediteranu. So eden poglavitnih dejavnikov znižanja bilance CO₂ naše države. Z oživiljanjem rednega sonaravnega gospodarjenja z zasebnimi gozdovi bi se njihov prispevek k blaženju podnebnih sprememb lahko še povečal. Kot zgled sonaravnega gospodarjenja z gozdovi, Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj, v okviru projekta Slovenija znižuje CO₂: dobre prakse, predstavlja dejavnost Pahernikove ustanove, kot uspešen ukrep spodbujanja aktivnega gospodarjenja z zasebnimi gozdovi pa Strojni krožek Bled. Projekt »Slovenija znižuje CO₂: dobre prakse« financira Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) iz sredstev Sklada za podnebne spremembe. Več. Vir: Ministrstvo RS za okolje in prostor

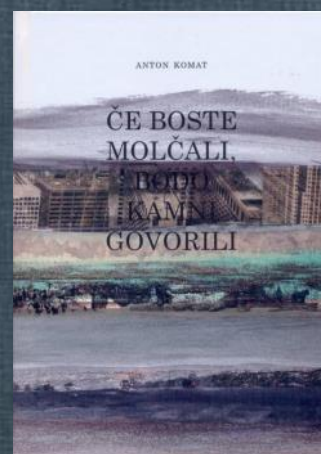
Delimo dobro

V decembru se pogosto oziramo po odhajajočem letu in načrtujemo nove korake za leto, ki je pred nami. Želimo si dobro zase in za naše bližnje. Kar bomo dobrega posejali v obliki prostovoljskega dela, bo krepilo imunski sistem naše družbe še dolgo po tem. Zato delimo dobro, ne le v obliki daril. Vabimo vas, da v letu 2016 storite bodisi svoje **prve prostovoljske korake** (preverite v posredovalnici prostovoljskih del), zapišete svojo **prostovoljsko zgodbo** kot spodbudo drugim (pošljite na novice@filantropija.org) ali pa z osebnim povabilom **med prostovoljce povabite še koga**. Dobro poraja dobro. Več. Vir: Slovenska filantropija

Nova knjiga Antona Komata

»Če boste molčali, bodo kamni govorili«, je nova knjiga Antona Komata, ekologa, ekofilozofa, esejista, pisatelja, neutrudnega ozaveševalca slovenskega prostora o neodgovornem ravnanju človeka do okolja, Zemlje in tudi do sočloveka. Kot neodvisni raziskovalec opozarja na naravna in družbena dogajanja ter spodbuja k razmisleku in pravilnemu ukrepanju. Kaj nam razkriva v svoji najnovejši knjigi, ki je izšla sredi decembra? Več.

Živeti v Mariboru in sanjati o vesolju Ivan Ketiš je napisal

Vabimo vas k branju nove knjige Ivana Ketiša, v kateri dodaja prigode in zanimivosti iz svojega življenja v mestu. Knjiga se zaključuje z vesoljskimi raziskovanji, ki so hobi prof. Ivana Ketiša, dolgoletnega ravnatelja Srednje elektro-računalniške šole v Mariboru. Za naročilo pišite na: ivan.ketis@guest.arnes.si

Najboljši tuji investitorji so Sogefi Filtration, Optotek, Willy Stadler in Schenker

Javna agencija SPIRIT Slovenija je tudi letos podelila priznanja za najboljše tuje naložbenike, ki so v preteklem letu ustvarili izjemne rezultate ter prispevali k razvoju slovenskega gospodarstva. Nagrado Invest Slovenia FDI Award so prejela štiri podjetja: Sogefi Filtration, d. o. o. v kategoriji zaposlovalec in investitor v regiji; Optotek, d. o. o. v kategoriji uspešni poslovni rezultati ter razvojna naravnost podjetja; Willy Stadler, d. o. o. v kategoriji dolgoročna prisotnost in trajnostna naravnost podjetja ter Schenker, d. d. v kategoriji logistični center (hub). Več. Vir: Spirit Slovenija, javna agencija.

Lupina citrusov: za peko uporabite lupine ekološko pridelanega sadja

Citrusi iz konvencione pridelave so obdelani z dovoljenimi konzervansi (npr. fenilfenoli, imazalil) oziroma fungicidi. Na ta način preprečujejo gnitje in plesnivost sadja, ki bi se lahko pojavilo med transportom in skladiščenjem. V bližini prodajnega mesta citrusov ali pa na etiketi predpakiranega sadja mora biti označeno s katerimi kemikalijami je bilo sadje obdelano. Lupina citrusov obdelanih s konzervansi ni užitna in je ne smemo uporabljati za peko ali pri pripravi drugih živil. Užitna pa je lupina citrusov iz ekološke pridelave, a jo pred uporabo dobro operite. **Vsi citrusi, tudi tisti iz ekološkega kmetovanja, v lupini vsebujejo eterična olja, ki lahko dražijo sluznice.** Ne tako redka je intoleranca ali celo alergijska reakcija na koži ali sluznici zaradi izpostavljenosti eteričnim oljem iz lupine citrusov. Svetujemo, da sadje operete v mlačni vodi (vsaj 30 sekund), nato še spirate 30 sekund v mrzli vodi. Tako boste odstranili kar 50 - 75% površinskih umazanij in kemikalij, tistih v notranjosti lupine pa seveda

ne. Tudi citrusne iz ekološke pridelave je potrebno očistiti površinskih umazanij. Dobro je, če si po lupljenju umijete tudi roke. Vir: Zveza potrošnikov Slovenije

Certifikat Excellent SME Slovenia = certifikat odličnosti

Letnega srečanja prejemnikov certifikata Excellent SME, ki ga je organizirala Gospodarska zbornica Slovenije (GZS), se je udeležilo preko 100 imetnikov tega certifikata. Tokrat so bile prvič podeljene tudi nagrade 15 podjetjem in podjetnikom, ki so uspeli pridobiti certifikat tri leta zapored in imajo v zadnjem letu po metodologiji družbe Coface najvišjo bonitetno oceno 10. Letno je v povprečju izdanih okoli 900 certifikatov. Imetniki certifikata dosegajo izjemne rezultate. Imajo 19 % višje prihodke na zaposlenega od povprečja te velikosti podjetij, ustvarijo 3,7 krat višji dobiček na zaposlenega in za 13,4 % višjo dodano vrednost na zaposlenega. Več. Vir: GZS

Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016 - 2025

Ekonomsko-socialni svet je na seji, ki je potekala 18. 12. 2015 podprl Resolucijo o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016 - 2025 "Skupaj za družbo zdravja" in usmeritve ministri-

ce za zdravje Milojke Kolar Celarc. Vlada RS bo na svoji redni seji, v sredo, 23. 12. 2015 obravnavala Resolucijo o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016 - 2025 "Skupaj za družbo zdravja". Vir: MZ

CNVOS: novela Zakona o socialnem podjetništvu naslavlja prave probleme, a so rešitve žal polovične in nesistematične

CNVOS je 9. 12. 2015 Ministrstvu za gospodarstvo posredoval obsežne pripombe in predloge k osnutku novele Zakona o socialnem podjetništvu, ki ga je ministrstvo objavilo novembra. Generalno ugotavljamo, da je ministrstvu sicer uspelo identificirati ključne pomanjkljivosti veljavnega zakona, da pa so predvidene rešitve na žalost večinoma polovične, nesistematične, nedorečene in tudi medsebojno nekoherentne. Novela je izredno pomanjkljiva tudi po »tehnični« platí, saj ji manjka vsakršna analiza stanja, ki bi predvidene spremembe utemeljevala, več členov je v nasprotju z obrazložitvami, raba izrazov je nedoločna in nejasna itd. Več. Vir: CNVOS

Nova definicija minimalne plače, spodbude za zaposlitev starejših in spremembe plač v javnem sektorju

Izpostavljamo nekatere zakonske spremembe, ki bodo pričele veljati v 2016: spreminja se definicija minimalne plače; uvaja se začasna oprostitvev plačila prispevkov za zaposlovanje starejših oseb; spreminjajo pa se tudi plače in regresi v javnem sektorju. Več. Vir: CNVOS

Slovenci, dežela antidepresivov in anksiolitikov

Na splošno sicer predpisovanje antidepresivov narašča, predpisovanje anksiolitikov pa upada. Analiza podatkov za obe skupini zdravil je pokazala, da je vse več receptov namenjenih dojenčkom do enega leta starosti. Večinoma jim jih predpišejo zdravniki brez specialnosti. V povprečju je bilo v zadnjih sedmih letih izdanih receptov za anksiolitike in antidepresive za četrtno slovenske populacije. Več. Vir: Delo.si

Objavljena javna razpisa s področja sociale in družine

MDDSZ je v petek, 11. 12. 2015, objavilo dva javna razpisa: Javni razpis za sofinanciranje programov socialnega varstva v letu 2016 in Javni razpis za sofinanciranje programov psihosocialne pomoči otrokom, mladostnicam in mladostnikom oziroma njihovim družinam v letih 2016 in 2017. Pri prvem razpisu gre za sofinanciranje programov socialnega varstva v letu 2016, ki jih izvajajo društva, zavodi, invalidske organizacije ter humanitarne organizacije po Zakonu o humanitarnih organizacijah. V okviru javnega razpisa za programe socialnega varstva bodo sofinancirane vsebine in programi namenjeni **preprečevanju nasilja** (materinski domovi, varne hiše, zatočišča, krizni centri, telefonsko svetovanje,...) in **preprečevanju zasvojenosti** (droge, alkoholizem, motnje hranjenja, zasvojenost z igrami na srečo, spletom...). Javni razpis je namenjen tudi programom **na področju duševnega zdravja, programom za brezdomce, programom za otroke in mladostnike**, prikrajšane za normalno družinsko življenje ter programom, namenjenim otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju. Prav tako bodo, ob izpolnjevanju razpisnih pogojev, finančno podprti programi, ki bodo nudili podporo in pomoč socialno izključenim **starejšim ljudem**, ki potrebujejo pomoč v vsakodnevem življenju. Razpisani so tudi programi **za podporno bivanje invalidov** in drugi specializirani programi za organizacijo in spodbujanje neodvisnega življenja invalidov, programi za preprečevanje socialne izključenosti **Romov** in drugi programi, ki so namenjeni odpravljanju socialnih stisk in socialnemu vključevanju ranljivih skupin prebivalstva. Več. Vir: MDDSZ

Kdo bo Manager leta 2015?

V četrtek, 10. 12. 2015, se je v Centru inovativnega podjetništva NLB, odvilo srečanje s finalistoma za priznanje Mladi manager leta 2015 – Jernejem Pavlinom, direktorjem podjetja Oro met, in Gregorjem Reboljem, direktorjem podjetja Klik. Člani Združenja Manager boste svoj glas enemu od finalistov podelili na Januarskem srečanju, 21. 1. 2016, kjer bodo tudi uradno podelili priznanje. Več. Vir: Združenje Manager

Managerji ministru Mramorju predlagajo petletni davčni načrt

Na redni seji 3. 12. 2015 je upravni odbor Združenja Manager gostil ministra za finance dr. Dušana Mramorja. Razprava je prinesla ugotovitve, kaj je potrebno upoštevati pri prilagajanju davčne zakonodaje: ključna je predvsem razbremenitev neto plač in ohranitev investicijskih olajšav. S ciljem stabilnejšega poslovnega okolja managerji predlagajo pripravo petletnega davčnega načrta. Več. Vir: Združenje Manager

Statopis - statistični pregled Slovenije 2015

Statopis je zaživel pred enim letom. V tem letu je »prehodil« dolgo in zelo lepo pot. Predstavljen je bil na konferencah in ob drugih dogodkih po Sloveniji, Evropi in tudi Združenih državah. Morda še kje, pa tega niti ne vemo. Pojavil se je na televiziji, v spletnih medijih, veliko se je pojavljal na družbenih medijih, krožil je po navadni in e-pošti, veliko tiskanih izvodov so razdelili kot promocijsko darilo. Kljub visoki nakladi jih je v njihovem skladišču zmanjkalo že mesec pred izidom nove izdaje. In kar je glavno, vsi odzivi, ki smo jih dobili, so bili pozitivni. Vabljeni k branju! Več. Vir: Statistični urad RS

Prvi izziv 2015: Za zaposlitev mladih iz vzhodne Slovenije na voljo 20,7 milijonov evrov

Zavod za zaposlovanje je 30. novembra 2015 objavil javno povabilo Prvi izziv 2015, ki omogoča zaposlitev 2859 mladih brezposelnih iz vzhodne Slovenije. V programu, ki ga financirata Slovenija in EU - iz Pobude za zaposlovanje mladih in Evropskega socialnega sklada - bo za subvencionirane zaposlitve na voljo skupaj 20,7 milijona evrov. Delodajalci iz vse Slovenije bodo lahko za zaposlitev mladih iz vzhodne kohezijske regije prejeli subvencijo, sredstva pa bodo na voljo do porabe oziroma najdlje do 30. junija prihodnje leto. Novo finančno obdobje EU do leta 2020 prinaša nekatere novosti pri izvajanju programov zaposlovanja. Med njimi je tudi delitev sredstev na vzhodno in zahodno Slovenijo, ki je povezana z naslovom stalnega prebivališča brezposelnih, ne pa s sedežem delodajalca. Več. Vir: Podjetniški portal

Prvi razpis iz strategije pametne specializacije bo težak skoraj 70 milijonov evrov

V Ljubljani so 4. 12. 2015 zainteresirani javnosti predstavili prvi razpis v okviru strategije pametne specializacije z naslovom: Izboljšanje mednarodne konkurenčnosti in odličnosti raziskav za sodelovanje v verigah vrednosti. Cilj je, da veliki projekti trajajo do štiri leta. Po dveh letih jih bodo evalvirali in če bodo ugotovili velika odstopanja od ciljev, je možna tudi ukinitve financiranja. Manjši projekti, težki do milijona evrov, bodo trajali do dve leti in bodo imeli možnost prijave na več zaporednih letnih razpisih. Merila na razpisu bodo primerljiva s tistimi iz programa za raziskave Obzorje 2020. Upoštevali bodo relevantnost (kako so umeščeni v področje strategije), odličnost (jasnost, ustreznost ciljev, ambicioznost in mednarodni potencial), učinek (rezultati glede na cilje javnega razpisa in inovacijska sposobnost, konkurenčnost) in izvedbo. Več. Vir: Podjetniški portal

DO v Evropi in po svetu

Nagrade EEPA - European Enterprise Promotion Award

19. decembra so v okviru skupščine malih- in srednje velikih podjetij (SME Assembly) v Luksemburgu podelili prestižne nagrade najboljšim projektom iz 31 držav. Slovenija je na podlagi izbora na nacionalni ravni prek Javne agencije SPIRIT Slovenija v sodelovanju z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo kot nacionalnega predstavnika nominirala projekt Mestne občine Koper, ki ga je predlagala GZS Podjetniško trgovska zbornica. Slovenija je s projektom uspela dobiti posebno priznanje za projekt povezovanja mikro podjetij v starem mestnem jedru Koper. Gre za projekt sodelovanja Mestne občine Koper z lokalnimi trgovci ob prihodih potniških ladij v Koper. Ta projekt je dokaz odličnega sodelovanja lokalne oblasti z malim gospodarstvom in podpore razvoju malih podjetnikov. V prihodnje se bo širil tudi izven nacionalnih meja, za prenos dobre prakse in izkušenj iz projekta so namreč veliko zanimanje izkazale tudi druge države. Priznanje za projekt sta prevzeli Jana Tolja iz Mestne občine Koper in mag. Vida Kožar, direktorica GZS Podjetniško trgovske zbornice.

Pridružite se Evropskemu paktu za mlade

Pridružite se mnogim znanim podjetjem, kot so Microsoft, Nestlé, Google, Samsung, Engie, IBM in mnogim drugim, ki so že podpisale Evropski pakt za mlade, s katerim so se zavezale, da bodo prispevale h krepitvi zaposlovanja mladih v Evro-

pi. Pakt za mlade je 17. novembra na dogodku Enterprise 2020 Summit oblikovala CSR Europe. Gre za vzajemno angažiranje poslovnih voditeljev in Evropske unije, da izboljšajo možnosti za zaposlovanje mladih ter da ustvarijo kulturo poslovno-izobraževalnih partnerstev, s katerimi bi učenje in poučevanje bili bolj zanimivi. [Več.](#) Vir: CSR Europe

Koledar Ustanove Tomo Križnar in Humanitarne organizacije Hope 2016

V vrtincu vojne za naravne vire v Sahelu se skrivajo v votlinah Nubskih gora in Modrega Nila najbolj nedolžni ljudje na Zemlji. To so afriški staroselci iz plemen Komoganza in Kauniaro, ki nočejo pobegniti v begunska taborišča čez mejo v Republiko Južni Sudan, niti čez Saharo in Sredozemsko morje v obljubljeni Evropo zato, ker s seboj ne morejo odnesti svoje narave. Voščimo jim blagoslovljen Božič in srečno Novo leto 2016. Z nakupom koledarja jim boste pomagali ostati. Vaš prispevek bo uporabljen za post-produkcijo novega dokumentarnega filma "Droni nad koreninami človeštva". [Več.](#) Vir: Pozitivke.si

Business Impact Map

Business impact map je spletna platforma za izmenjavo primerov dobrih praks 10.000 podjetij, ki si prizadevajo za uresničitev ciljev kampanje Enterprise2020 na področju trajnostnega življenja v mestih in spretnosti za nova delovna mesta po vsej Evropi. [Več.](#) Vir: CSR Europe

Dogodki, konference

Konferenca VIVUS

Biotehniški center Naklo – Višja strokovna šola, Raziskovalna enota, vabi 20. in 21. april 2016 na konferenco z mednarodno udeležbo z naslovom »Z znanjem in izkušnjami v nove podjetniške priložnosti«. Konferenca s področja kmetijstva, naravovarstva, hortikulture in floristike ter živilstva in prehrane bo potekala na Biotehniškem centru Naklo, Višja strokovna šola, Raziskovalna enota, Strahinj 99, Naklo, Slovenija.

Udeleženci letošnje konference bodo imeli edinstveno priložnost povezovanja in možnost neposrednega dialoga z domačimi in tujimi strokovnjaki ter podjetniki z namenom prenosa inovacij, znanja in izkušenj v nove podjetniške priložnosti.

Vabijo vas, da s svojimi prispevki sodelujete na Konferenci VIVUS ter predstavite in delite svoja spoznanja, izkušnje, projekte z drugimi strokovnjaki s posameznih področij. Več. Vir:

Več glav več ve

6. januarja 2016 vabljeni na brezplačno ponovnoletno dvournno druženje s širjenjem obzorij za vse, ki ste se udeleževali seminarjev iz cikla "Kreativnosti in vodenja" na GZS in vas zanima:

- kako delujejo naši možgani,
- kakšne so omejitve tradicionalnega in kritičnega razmišljanja, ter
- kako bi lahko v podjetjih in šolah postali bolj sodelovalni, ustvarjalni in osredotočeni.

Svoje izkušnje bodo z vami delili ljudje, ki že nekaj časa trenirajo razmišljanje za večjo učinkovitost v službi in doma in bodo z veseljem odgovorili na vprašanja:

- Ali ste kdaj mislili, da idealno razmišljate?
- Ali se vam zdi mogoče, da v šolah ne učijo razmišljati?
- Ali radi hodite na sestanke na delovnem mestu?
- Ali razmišljanje lahko doprinese k poslovnim rezultatom?

Več. Vir: deBono.si, Napovednik.com

Ekologija za boljši jutri

RIS Dvorec Rakičan vas vabi, da se z vašim znanstvenim ali strokovnim prispevkom udeležite XI.

Mednarodne znanstvene konference »EKOLOGIJA ZA BOLJŠI JUTRI«, z osrednjim naslovom »**Ekologija v konceptu širših družbenih sprememb**«. S konferenco nagovarjajo različne strokovnjake, predvsem s področja pedagoške prakse, katerih skupna tematika je okoljska vzgoja in sodobni ekološki izzivi v procesu izobraževanja. XI. Mednarodna znanstvena konferenca bo potekala med 31. marcem in 1. aprilom 2016 v Raziskovalno izobraževalnem središču Dvorec Rakičan, Lendavska 28, Rakičan, 9000 Murska Sobota. Eden izmed pomembnih ciljev XI. Mednarodne konference, bo prispevati k sodobnim metodam in oblikam dela, ki bodo dobra osnova in motivacija za okoljsko ozaveščeno znanje. Tematski sklopi v okviru XI. Mednarodne konference so:

- Ekološke vsebine v vzgojno izobraževalnih programih z elementi sodobne pedagoške prakse
- Ekološki izzivi sodobne družbe
- Agronomija in ekonomija v funkciji trajnostnega razvoja
- Ekološki trendi in profesionalni razvoj

Več. Vir: RIS Dvorec Rakičan

Kmalu Informativa

Od 22. do 23. 1. 2016 bo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani potekal Sejem izobraževanja in poklicev Informativa, ki na enem mestu ponuja pregled izobraževalnih programov, ki so na voljo v Sloveniji ter v tujini - od srednjih šol do visokošolskih in podiplomskih programov, dodatnega izobraževanja in usposabljanja, jezikovnih tečajev, vseživljenjskega učenja itd. Že peto leto zapovrstjo bo v okviru Informative, natančneje v petek, 22. 1. 2016, potekala tudi Poslovna Informativa, enodnevni konferenčno-sejemski dogodek na temo poslovnega in strokovnega izobraževanja. Rdeča nit četrte Poslovne Informative je mreženje med podjetniki in posamezniki. Kakovostno vzpostavljane stikov, izmenjava idej in odpiranje vrat v drugih podjetjih so temeljna načela mreženja. Omenjene lastnosti nam omogočajo pridobivanje novih poslov in strank, posledično pa raste tudi uspešnost posameznih pod-

jetij in organizacij. Sejem Informativa ponuja informacije o poklicih in druge pomembne informacije, povezane z izobraževanjem. Izvedeli boste kateri poklici obetajo, kje in kako pridobiti štipendijo, kako urediti bivanje v času šolanja, katera podjetja nudijo prakse in katera (prve) zaposlitve, kako študirati ali se zaposliti v tujini ipd. Vir: Informativa

Vabilo na delovni posvet – predstavitev programa ravnanja z odpadki

GZS, Služba za varstvo okolja in Zbornica komunalnega gospodarstva, vas v sodelovanju z Ministrstvom za okolje in prostor vabijo na predstavitev programa ravnanja z odpadki, ki ga na podlagi Uredbe o odpadkih pripravlja MOP. Predstavitev z razpravo bo v sredo, 13. 1. 2016 ob 10.00 uri na Gospodarski zbornici Slovenije, Dimičeva 13, Ljubljana, dvorana a, I. nadstropje. Dogodek je namenjen povzročiteljem odpadkov, zbiralcem in izvajalcem obdelave odpadkov, izvajalcem javne službe in nosilcem dejavnosti razširjene odgovornosti proizvajalcev, članom GZS. Dogodek je brezplačen, prijava je obvezna. [Več](#). Vir: GZS

Kooperacijsko srečanje ENERGY DAYS GRAZ 2016

Mariborska razvojna agencija dne 14. 1. 2016 organizira mednarodno kooperacijsko srečanje usmerjeno k zagotavljanju celovitega pregleda nad političnim, ekonomskim in tehnološkim razvojem, na področju energijsko učinkovite gradnje na Evropskih tleh. Udeležba na dogodku je brezplačna. [Več](#). Vir: Mreža EEN Slovenija.

Resnični in pošteni izkazi podjetja so cilj vsakega podjetnika - 5. podjetniški klepet

Imate potrebne informacije, da boste lahko pripravili resnične in poštene izkaze vašega podjetja? Ob pripravi obveznih letnih izkazov se pogosto odpirajo nova vprašanja, ki terjajo precej časa za iskanje zakonite rešitve. Podjetniško-trgovska zbornica vabi, da pravočasno pridobite informacije, ki vam bodo pomagale, da dosežete cilj vsakega podjetnika in sestavite resnične in poštene izkaze vašega podjetja. Pridružite se izkušenima svetovalkama, ki bosta predstavili koristne vsebine in odgovorili na vaša vprašanja. 5. podjetniški posvet bo 11. 1. 2016. [Več](#). Vir: GZS

CSR kamp 2016

25. 1. 2016 se bodo srečali berlinski podjetniki in skrbniki družbene odgovornosti v podjetjih iz celotne Nemčiji na kampu o družbeni odgovornosti 2016. Namen tega dogodka je, da si strokovnjaki in podjetniki v sproščenem vzdušju izmenjajo izkušnje, delijo sveže znanje in ga poglobijo, skupaj premagajo zadržke pri ustvarjanju boljše preglednosti in razvijajo rešitve za tipične težave s katerimi se soočajo. Kamp bo potekal v Berlinu. [Več](#). Vir: CSR Camp.

CSR 2016 - Razišči prihodnost DO

Vrh CSR 2016 - Razišči prihodnost DO bo združil vodje iz pionirskih multinacionalnih organizacij, ki dajejo pri svoji poslovni politiki prednost družbeni odgovornosti. Vrh CSR bo potekal v Westminsteru v Veliki Britaniji 20. 1. 2016. Na konferenci bo priložnost za izmenjavo najboljših praks pri izgradnji trajnostne organizacije, hkrati pa bo konferenca ponudila poglobljeno debato o številnih temah, ki so osrednjega pomena za izboljšanje izvajanja družbene odgovornosti. [Več](#). Vir: CSR Summit

H2020 Health European Brokerage Event 2016

13. 1. 2016 bo v Parizu v Franciji potekala konferenca H2020 Health European Brokerage Event 2016, katere namen je krepitev obstoječih in tvorba novih raziskovalnih ter poslovnih povezav na področju zdravja in informacijskih tehnologij s področja medicine. Udeleženci bodo pridobili tudi informacije o razpisih Obzorje 2020: »Health, demographic change and wellbeing« v letih 2016 in 2017. V okviru konference bodo organizirana srečanja med posamezniki (business-to-business). Dogodek je namenjen podjetjem in raziskovalnim organizacijam, ki bodo imela priložnost za predstavitev svojih inovativnih projektov, in iskanje poslovnih sodelav ter širjenje trga. Udeležba je brezplačna. [Več](#). Vir: Mreža EEN Slovenija

Razpisi in priložnosti

Javni razpis za sofinanciranje programov socialnega varstva v letu 2016

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje programov socialnega varstva v letu 2016, ki jih izvajajo društva, zavodi, invalidske organizacije ter humanitarne organizacije po Zakonu o humanitarnih organizacijah. Sofinanciranje bodo vsebine na naslednjih devetih področjih:

1. Programi za preprečevanje nasilja, obravnavo žrtev nasilja in programi za delo s povzročitelji nasilja.
2. Programi na področju preprečevanja zasvojenosti, ki so namenjeni uporabnikom prepovedanih drog, osebam, ki so se znašle v socialnih stiskah zaradi alkoholizma, motenj hranjenja ter drugih oblik zasvojenosti.
3. Programi na področju duševnega zdravja.
4. Programi za brezdomce.
5. Programi za otroke in mladostnike, prikrajšane za normalno družinsko življenje ter programi, namenjeni otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju.
6. Programi za starejše ljudi – osebe, ki so socialno izključene ali pa potrebujejo podporo in pomoč v vsakodnevnem življenju.
7. Programi za podporno bivanje invalidov in drugi specializirani programi za organizacijo in spodbujanje neodvisnega življenja invalidov.
8. Programi za preprečevanje socialne izključnosti Romov.
9. Drugi programi, ki so namenjeni odpravljanju socialnih stisk in socialnemu vključevanju ranljivih skupin prebivalstva.

Okvirna višina sredstev javnega razpisa v letu 2016 je 4.000.000,00 EUR za vse programe skupaj. Za B programe so predvidena sredstva v okvirni višini 2.000.000,00 EUR in za C programe v okvirni višini 2.000.000,00 EUR. Rok za prijavo je 6. 1. 2016. Več. Vir: Razpisi.info

Javni razpis za sofinanciranje programov psihosocialne pomoči otrokom, mladostnicam in mladostnikom oziroma njihovim družinam v letih 2016 in 2017

Predmet razpisa so programi svetovanja, pomoči za izboljšanje socialnih veščin in kompetenc, učenja reševanja raznovrstnih problemov pri medosebnih odnosih, pomoči pri izboljšanju družinske dinamike, pomoči pri vzpostavitvi pozitivnega odnosa tako med vrstniki kot v družini v letu 2016 in 2017. Prednostna področja in ciljne skupine so:

Programi svetovanja, učenja komunikacije v družini oziroma med vrstniki z namenom izboljšanja komunikacije in zmanjševanja čustvenih stisk.

2. Delavnice/skupine za otroke, mladostnice in mladostnike oziroma njihove starše z namenom izboljšanja komunikacije in zmanjšanja čustvenih stisk.

3. Ciljna skupina uporabnikov so otroci, mladostnice in mladostniki oziroma njihove družine, še zlasti otroci, mladostniki, mladostnice oziroma njihove družine z izkušnjo rejništva, spolne zlorabe, migranti. Predvidena višina sredstev javnega razpisa za posamično leto 2016 oziroma 2017 znaša 335.000,00 EUR. Rok za prijavo je 6. 1. 2016. Več. Vir: Razpisi.info

Program Erasmus+: Zagotavljanje kakovosti na evropski ravni za boljšo preglednost ter priznavanje znanja in spretnosti ter kvalifikacij

V okviru ključnega ukrepa 3 programa Erasmus+ (Podpora za reformo politik) – Podpora orodjem evropske politike je objavljen razpis, katerega splošni cilj je na evropski ravni preizkusiti mogoče postopke, mehanizme in merila kakovosti, ki bi jih bilo mogoče uporabiti pri:

- povezovanju mednarodnih kvalifikacij ali mednarodnih sektorskih sistemov ali ogrodij kvalifikacij z evropskim ogrodjem kvalifikacij ter pri podelejevanju mednarodnih kvalifikacij, povezanih z evropskim ogrodjem kvalifikacij,
- povezovanju morebitnih evropskih temeljnih profilov kvalifikacij z evropskim ogrodjem kvalifikacij

ter pri podeljevanju kvalifikacij, ki izhajajo iz njih, da bi se ustvarili pogoji za zaupanje na ravneh in v postopkih za podporo priznavanju kvalifikacij, ki izhajajo iz evropskih temeljnih profilov kvalifikacij, ter izboljšalo dejansko in formalno priznavanje mednarodnih kvalifikacij. [Več](#). Vir: Razpisi.info

Peti javni poziv za vključitev v program PVSP za problemsko območje

Mariborska razvojna agencija je objavila Peti javni poziv za vključitev v program PVSP za problemsko območje, ki se izvaja v okviru Programa spodbujanja konkurenčnosti Maribora s širšo okolico v obdobju 2013 – 2018. Javni poziv je namenjen brezposelnim osebam s stalnim prebivališčem v občinah problemskega območja (Mestna občina Maribor, občine Ruše, Pesnica, Kungota, Hoče-Slivnica, Selnica ob Dravi), ki se lahko prijavijo do 11. 1. 2016. Program PVSP za problemsko območje je namenjen spodbujanju podjetništva med brezposelnimi osebami, ne glede na starost in stopnjo izobrazbe ter spodbujanju odpiranja novih delovnih mest. [Več](#). Vir: MRA

Razpis sklada Združenih narodov za demokracijo

Na razpisu lahko pridobite sredstva v vrednosti med 100.000 in 300.000 ameriški dolarji za projekte na naslednjih področjih:

- aktivno državljanstvo;
- vladavina prava in človekove pravice;
- širjenje znanja;
- opolnomočenje žensk;
- vključevanje mladih;
- mediji, svoboda izražanja in dostop do informacij;
- krepitev sodelovanja z vlado. [Več](#). Poziv odprt od 15. 11. do 31. 12. 2015. Vir: UNDEF

Objavljeno prvo javno povabilo za izbor programov javnih del 2016

Zavod za zaposlovanje je 14. 12. 2015 objavil prvo od dveh javnih povabil za izbor programov javnih del za leto 2016. Na voljo je okvirno 21,5 milijona EUR za predvidenih 3.800 vključitev dolgočasno brezposelnih v programe, ki jih bodo izvajali neprofitni delodajalci. Javno povabilo je **odprto od 17. 12. 2015** do porabe razpoložljivih sredstev, najkasneje do 7. 10. 2016 do 13. ure,

ko se izteče končni rok za predložitev ponudb. **Drugo javno povabilo** za izbor programov javnih del za leto 2016 bo predvidoma objavljeno v januarju prihodnje leto.

Preberite več:

- izvajalci programov –[prvo javno povabilo](#) za izbor programov javnih del za leto 2016,
- iskalci zaposlitve –[predstavitev programa](#).

[Več](#). Vir: Zavod RS za zaposlovanje

Javni razpis sofinanciranja kadrovskega štipendij za delodajalce za šolsko/študijsko leto 2015/2016

Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendije je objavil zgoraj omenjeni javni razpis, katerega predmet je sofinanciranje kadrovskega štipendij delodajalcem, ki izplačujejo kadrovske štipendije dijakom oziroma študentom od vključno šolskega/študijskega leta 2015/2016 do zaključka trenutnega izobraževalnega programa posameznega štipendista. Rok za oddajo vlog je do vključno 31. 3. 2016 oziroma do porabe sredstev. Vrednost razpisa je 3 milijone evrov. [Več](#). Vir: Podjetniški portal.

Finančna podpora Slovincem v zamejstvu

Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu objavlja Javni razpis za razpisno področje A v letu 2016: finančna podpora avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu. Namen javnega razpisa za razpisno področje A v letu 2016: finančna podpora avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu je spodbujanje dejavnosti Slovencev, ki živijo v sosednjih državah. Okvirna višina sredstev za sofinanciranje programov in projektov avtohtonih slovenskih narodnih skupnosti v sosednjih državah v letu 2016 znaša 6.100.000 EUR. Na javni razpis se lahko prijavijo tako pravne kot fizične osebe iz tujine, kakor tudi posamezniki, ustanove, društva, organizacije in poslovni subjekti, ki v Republiki Sloveniji delujejo na področju povezovanja in sodelovanja s Slovenci v zamejstvu. Rok za prijavo: 18. 1. 2016. [Več](#). Vir: Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

VABIMO VAS V

**VODILNO SLOVENSKO ORGANIZACIJO
ZA DRUŽBENO ODGOVORNOST IN TRAJ-
NOSTNI RAZVOJ PODJETIJ, NEVLADNIH
ORGANIZACIJ IN USTANOV**

Sodelujte pri sestavljanju mozaika znanja o družbeni odgovornosti in njenem vplivu na različna področja našega življenja, dela in okolja. Po svojih močeh se povežite pri iskanju rešitev in njihovem udeležanju.

**K DRUŽBENI ODGOVORNOSTI LAHKO
POMEMBNO PRISPEVATE TUDI VI.
SODELUJTE Z NAMI,
POSTANITE NAŠI ČLANI!**

**IRDO – Inštitut za razvoj družbene odgo-
vornosti**

Preradovičeva ulica 26, 2000 Maribor,
Tel.: **031 344 883**, Fax: **02 429 71 04**,
e-pošta: info@irdo.si

Spletna mesta: www.irdo.si,
www.horus.si, [www.mladinski-
delavec.si](http://www.mladinski-
delavec.si), www.odgovoren.si,
www.chance4change.eu

